

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštno vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četrt leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 6 K, za druge izvenavstrijske dežele 8 K. Kdor hodi sam po njega, plača na leto samo 3 K. — Naročnina se pošilja na: Upravištvu „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopolnjuje do odpovedi. — Udje „Katoliškega tiskovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroska cesta šte. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravištvu: Koroska cesta šte. 5, sprejema naročnine, inšerate in reklamacije.

Za inšerate se plačuje od enostopne pettivrste za enkrat 18 vin., ali kar je isto, 1 kvadratni centimeter prostora stane 12 vin. Za večkratne oglase primeren popust. V oddelku „Mala naznanila“ stane beseda 5 vin. Parte in zahvale vsake pettivrste 24 vin., izjave in Poslano 36 vin. — Inšerate se sprejemajo do torka opoldne. — Nezaprite reklamacije so poštne proste.

Naši uspehi na italijanskem bojišču.

Borojević.

Ko je stopil, prišedši od Komarova, na čelo 3. armade, ki je od začetka vojne težko krvavela, je to storil z naslednjim poveljem: „Vojaki! Kot zmagovalec prihajam k vam in prevzemam z današnjim dnem poveljstvo 3. armade.“ Tako je nastopil Borojević vojno proti premoči. „Sedaj se borimo eden proti trem“, je rekel za časa najbolj vročih bojev z Rusi v začetku, „kasneje se bomo borili eden proti dvem, a ko si bomo stali nasproti po eden in eden, bo zmaga naša.“ Ali pa je menil: „Da, ako bi imeli Rusi našo infanterijo, potem bi morda prišli na Dunaj!“ Ta vera je približala generala srcem prebivalstva, predno se je izvršil svoja trajna dejanja. Borojević, mož z železno pestjo, je bil pzljubljen med ljudstvom prej, nego so bile njegove bitke. Potem pa ga je postavila zgodovina večkrat na točko, kjer je bilo jedro avstro-ogrskih življenjskih živcev: Limanova, Dukla v Karpatih in Soča. Vsakokrat je monarhiji v neodoljivi grozi zastala sapa. Vojskovodja Svetozar pl. Borojević se je posmehljal s svojim kratkim nasmehom, je molčal in stal neomajno. In ko so menili italijanski trapezi, da bodo z lahkim navalom kakor za šalo utr-gali „nerešeni svet“ — Trst, tedaj so s svojimi glavami udarili ob zid pri Soči, ki ga je zgradil Borojević iz krvi in železa.

Redkokedaj sta zgodovinsko poslanstvo in osebnost tako soglašala kakor tukaj. Mišičasto telo z glavno, katere črte so kakor iz kamna izklesane, kratkih besed in naraven do odurnosti, a pri tem šegav, in strog nasproti sebi in vsem odgovornim, silno skromen v svojih osebnih potrebah in nikdar truden — vse le lastnosti tega hrvaškega generala spominjajo na najpoljudnejše vojskovodje „velike soldateske.“ A, kar ga dviga nad vojskovodje starega sloga, kar ga v tej moderni borbi šele usposablja za reševanje odločilnih nalog, to je njegovo nenavadno, sijajno zna-nje.

Svetozarju Borojeviću je tekla zibelka v Umeti-ču na Hrvaškem, kjer je bil rojen leta 1856. Njegov oče, nadporočnik v graničarskem polku št. 11, in njegova mati, stotnikova hčerka, se nista upirala nje-govemu neugnanemu vojaškemu nagnenju, ki ga je

že kot dečka oslepilo za vse druge radosti življenja. Vojaka se je čutil — vojak je moral postati! Prvi pu-k je užival v kiseškem s odnjem vzgojnem zavodu, nakar je obiskoval pehotno kadetno šolo v Gradcu in slavil leta 1872 kot kadet pri 52. pešpolku svoj vstop v c. in kr. armado. Višek poročniških let je doživel v okupacijski vojni leta 1878. Hrabro se je boril mladi Borojević pri Kokanju, Kolotiču, Visokem in si zaslu-žil pri zavzetju Sarajeva vojaški zaslužni križec z vojnim okraskom. Kasneje je odlično dovršil vojno šolo, bil povišan za nadporočnika in pričel svojo ge-neralštabno pot, ki ga je kot stotnika pripeljala k 15. zbornemu poveljstvu. Nato deluje Borojević kot učitelj vojne vede na Terezijanski vojaški akademiji v Du-najskem Novem mestu. Leta 1892 je postal major. (V tem času je deloval najprej kot generalštabni načel-nik 19. pehotne divizije v Plznu, potem 18. v Mostar-ju in končno 27. v Košicah. Leta 1895 je postal pod-polkovnik ter poučeval na zborni častniški šoli v Ko-šicah.) Leta 1896 pa ga vidimo kot poveljnika 3. ba-talijona slavnega 17. pešpolka. Leta 1898 je postal polkovnik in bil obenem imenovan za generalštabnega načelnika 8. zbora. Po šestletem delovanju na važ-nem službenem mestu v Pragi je prevzel Borojević kot generalni major poveljstvo 14. gorske brigade ter da-jal v letih 1907 do 1912 v poveljstvu zagrebskega 7. kraljevega ogrskega domobranstva okrožja vzgled krepkosti in neumljivosti zveste delavno-sti. Leta 1908 je postal podmaršal, leta 1912 je bil i-menovan za poveljnika 6. zbora in poveljujočega ge-nerala v Košicah, kmalu nato za tajnega svetnika in generala pehote. In s tem svojim zborom je odri-nil tudi na bojišče, ko je poklicala vojna voditelje k naj-višji, zadnji izkušnji: pred resničnost.

Le v velikih, splošnih potezah je mogoče na-značiti silno delo tega vojskovodje. Njegov zbor je pri Komarovu, v prvih napadalnih sunkih generalov Dankla in Auffenberga proti Rusom, v zvezi 4. ar-made, krepko pomagal. Istočasni dogodki dalje izho-dno. ki so nalagali Brudermannovi armadi težke žrt-ve, so preprečili popolno izkoriščenje teh zmag in ko je stopil Borojević na čelo 3. armade, je veljalo dati zboru, ki se je junaško izkrvavel, novo silo, novo za-upanje. Kdo bi bil za to primernejši mož, kakor hrvaški general z železnimi žilci? Bitka pri Grodeku,

zbiranje za Sanom, pritisk za prvo osvoboditev Prze-mysla so ga pokazali na višku svoje naloge.

V viharjih karpatskih bojih se je zdela, kakor bi se bil mogočni gorski nasip vtelesil v osetli tega nikdar omagajočega vojskovodje. Limanova vstaja v našem spominu. Trdo so se borili hrabri junaki, ki so varovali krilo naše pri Lapanovu zmagovito prodi-rajoče 4. armade. Borojević je ostro pazil. Komaj je videl, da sovražne množice, ki so pritiskale na njego-vo armado, popuščajo, je prešel iz brambe k napadu. In ko je prišla odločilna ura, so prodrle zmagovite če-te 3. armade pri Novem Sandecu iz Karpotov proti Grybji, Jaslu in Krosnu, ogrožujoč krilo in hrbet v trdem boju oslabljenega sovražnika, ki se je začel hi-tro umikati.

V dolgotrajni zimski karpatski bitki je imel Bo-rojević zapirati najlažji prehod duklanske nižave. Po-veljnik 3. armade se je udeležil bitke pri Gorlicah in velikih predornih zmag mesca maja do kratko pred osvojitvijo Przemysla, nakar ga je izdajstvo Italije postavilo na drugo mesto. Ali smemo povedati, da so vsa srca v monarhiji spremljala tega izkušenega vo-ditelja, ko je prevzel poveljstvo 5. armade in brambo Soče? Svetozar Borojević ni varal zaupanja, nadkri-lil se je. Le malo črnovojniških bataljonov je bilo na mestu, ki je s svojim generalštabnim načelnikom do-spel na svoje novo mesto, pa ni obupal, trdno se za-našajoč na svojo sposobnost in svojo vojno srečo. O-stala mu je zvesta in mu dovolila kratek čas za pri-pravo, ki se je marljivo izkoristil. Človeška odporna moč se je združila z največjo umetnostjo novodobne-ga utrjevanja na odprtem bojišču ter ustvarila neza-vzetan zid. V štirih mogočnih napadalnih bitkah so naskakovali Italijani proti Borojevićevim primorskim utrdbam in štirikrat so pustili pred njegovo neomaj-no fronto grmade mrličev in v kose raztrgane svoje odreševalne sanje. Zvesto in trdno stoji straža ob Soči!

Le enkrat je treba pogledati v oči duševnemu voditelju soške straže, generalu Borojeviću, da veš popolnoma zanesljivo: To se ne bo nikoli izpremeni-lo. Kjer je taka volja, tam ni poti za nobenega sov-ražnika.

LISTER.

Vojne pridige v postu 1. 1916.

Z dovoljenjem kn. šk. Lavantinskega ordinariata z dne 11. aprila 1916.

VI.

Cvetna nedelja.

Evangelij sv. Matevža 21, 1—9.

Tisti čas, ko se je Jezus približal Jeruzalemu in je prišel v Betfage pri Oljiski gori, je postal dva učenca in jima je rekel: Pojdita v vas, ki je pred vama, in brž bota našla osli-co privezano in zrebe pri njej; odvežita in pripeljita mi ji! In če vama kdo kaj poreče, recita, da ji Gospod potrebuje, in brž ji bo izpustil. Vse to se je pa zgodilo, da se je dopolnilo, kar je govoreno po preroku, ki pravi: Povejte hčeri sionski: Glej, tvoj kralj pride k tebi krotek, sedeč na oslici in na zrebetu podjarmljene oslice. Učenca pa sta šla in sta storila, ka-kor jima je Jezus ukazal. In sta pripeljala oslico in zrebe, in so položili svoja oblačila na nji in so ga gori posadili. Silno veliko ljudi pa je razgrinjalo svoja oblačila po potu; drugi pa so veje sekali z dreves in stali na pot. Množice pa, ki so šle spredaj in zadaj, so vpile, rekoč: Hosanna Sinu Davidovemu! Blagoslovljen, ki pride v imenu Gospodovem!

Cvetna nedelja! Obhajamo jo z blagoslovljan-jem palmovih vejic in drugega že ozelenega lesa ter s procesijo in se pri tem živo spominjamo navdušene-ga pozdravljanja množice, ki je v veličastni procesiji današnji dan spremljala božjega Zveličarja v Jeru-zalem. Kakor pa je Zveličar postal otožen sredi med splošnim navdušenjem in je solze prelivaj, videč po-gubni vpliv judovskih prvakov, nezvestobo izraelskega

ljudstva, svojo smrt na Kalvariji in čarobno krasno mesto in tempelj zato kaznovano in v razvalinah, ta' ko se to nedeljo zmrača tudi obraz sv. cerkve: bere se že trpljenje Jezusovo in se začnejo žalostni obredi Velikega tedna. Sin božji se pokaže zadnjikrat v svoji časti, zanj se začnejo najžalostnejši dnevi trpljenja, ki se konča Veliki petek popoldne.

Vrli junak-mladenec in mož-korenjak! Gotovo ti bodo posebno te dni pogosto vhajale misli k tvojemu ljubemu domu; pošiljaj jih pridno še tudi tje v Jeru-zalem in jim naročaj, da spremljajo trpečega Odreše-nika iz vrta Getsemani po križevem potu do temnega groba na Kalvariji. Le tam najdeš pomoč in obilno tolažbo za svoje različno trpljenje!

Svoje triletno poučevanje je Gospod dovršil in s premnogimi čudeži prepričal svet, da je Sin božji. Sedaj pa še ima trpeti, da poravna stari dolg človeš-tva, božjo jezo vtolaži in nas odreši, kajti „Bog je svet tako ljubil, da je dal svojega edinorojenega Si-na, da, kdorkoli vanj veruje, se ne pogubi, temveč i-ma večno življenje“ (Jan. 3, 16). — Velikonočno jag-nje je s svojimi apostoli zavžil, sv. Rešnje Telo in sv. mašo vpostavil, potem pa se je podal na Oljsko goro, da za naše grehe preliwa krvavi pot. Judež ga ljubi in izda. Zvezanega vlečejo pred Ana in Kaj-fa, da zoper njega peklensko lažejo in ga na smrt ob-sodijo. Pilat in Herod se drugi dan sprijaznita, da z združenimi močmi spopolnita hudobijo ljudi nad ne-dolžnim Jagnjetom, ki odjemlje grehe sveta. Razbi-čan in s trnjem kronan, z ranami pokrit in s krvjo oblit, stopi še enkrat pred združeno množico, a ljubši jim je razbojnik Barabas, ki ga oprostijo ječe in že davno zaslužene smrti, kakor pa On, ki jim je bolni-

ke ozdravljaj, otroke blagoslovljal, mrtve obujal, za-lostne tolažil in grehe odpuščal. Vzeti je moral od na-ših grehov stesan in zložen ter z našim hudobijami grozno obložen križ na svoje rame in ga nesti na Kalvarijo. Okoli poldne je križ postavljen in na njem visi v grozljivih bolečinah in strašnih stiskah nedolž-no Jagnje med nebom in zemljo. Peklenska hudobija ga še preklinja, zmerja in zasmehuje, on pa moli za nje: „Oče, odpusti!“ in za divje njihovo kričanje: „Proč z njim!“ izroča jim in nam svojo mater Marijo za mater. Ko pa je bila izpraznjena čaša trpljenja in krivica poravnana, je glavo nagnil in izročil dušo v roke nebeškega Očeta. Zastor v templju se je raztr-gal, solnce ni maralo gledati strahovitega prizora, zemlja se je tresla, skale so pokale, grobovi so se od-pirali in mrtvi so vstajali, same priče, da je Gospod nebes in zemlje prostovoljno umrl na križu. Vojak prebode s sulico presy. srce in izvabi iz njega še zadnje kapljice neprecenljivo drage krvi. Strašni meč bolečin pa prebode tudi Marijino srce, ko ji mrtvega Sina položijo v naročje in ji ga potem položijo v skal-nat dobro zastražen grob. „O, kaj žalosti prestat! morala je sveta mati, ktere sin je rešil svet! Komu potok solz ne lije, videti bridkost Marije, grozno kot morja grenkost!“

Tako je trpel največji junak in trpin vse člo-veške zgodovine, da potolaži jezo božjo ter da nam zapusti zgled potrpežljivosti in nas v našem trpljen-ju podpira in tolaži. Hvaležno se tega spominjajmo posebno ta teden in vzdihujmo: „Daj mi, Jezus, da žalostem, smrti, trpljenju obljukujem, ki si Jagnje ga prestal, grehe zbrisal, milost dal! Jezus, daj, da tvoje rane, nas presunejo kristjane, in trpljenje pre-

Oddaja živine na Štajerskem.

Štajerska je hvala Bogu tako srečna, da še ima precej živine in je v primeri z drugimi kronovinami v tem oziru v razmerno dobrem položaju. Seveda bo dežela morala oddati vojaški oblasti in tudi za oskrbovanje prebivalstva na Dunaju mnogo glav živine. Tako je n. pr. vojaška oblast že za mesec marec zahtevala 12.000 komadov. Ljudstvo se, kakor v drugem oziru, tako tudi glede na to zahtevo ne bode odtegnilo svoji dolžnosti. Pa tudi živinorejce sme po vsi pravici zahtevati, če mora prodati živino po zdaj določenih nizkih cenah, da ima od tega zavživalec dobiček ter da on dobi ceneje meso. Znano je pa, da so največji dobički šli v žepu prekupcev in židov in nižje cene niso znižale cen mesa po mestih. Vse to se mora urediti. Prav posebno pa bo treba paziti, da z nesmiselnim prodajanjem ne izgubimo vse boljše plemenske živine, kakor se je to že zgodilo v marsikaterih deželah.

V ta namen se bo nakup živine monopoliziral, to se pravi: živino bo v celi deželi smela nakupovati le vnovčevalnica, ki bo kot podružnica dunajske osrednje vnovčevalnice imela sedež v Gradcu in bode pod vodstvom „Živinoprometne deželne komisije.“ To vodi po načrtih, katere je izdelalo c. kr. poljedelsko ministrstvo, za to postavljen višji uradnik. Člani komisije bodo: 1. Dva zastopnika c. in kr. vojaškega poveljstva v Gradcu, 2. zastopnik štajerskega deželne odbora (grof Franc Attems kot deželnokulturni poročevalec), 3. zastopnik mesta Gradca, 4. zastopnik c. kr. Kmetijske družbe štajerske, 5. zastopnik Zveze kmetijskih zadrug in 6. vodja vnovčevalnice živine v Gradcu.

Ta komisija bo imela vsak teden seje in bo določevala, koliko živine bodo zamogle oddati razne občine in okraji brez škode za poljedelca in za živinorejce; nadalje bo oskrbovala vojaštvo in prebivalstvo z mesom; ona bo določevala, koliko živine se bo smelo izvažati na dunajski trg; tudi za mesarje bo skrbela ta komisija po svoji vnovčevalnici. To vnovčevalnico bo vodil živinorejski nadzornik Schneider, ki je deželni uradnik; njemu bo podrejenih več uradnikov in nakupovalcev za celo deželo. Začetkoma bodo smeli mesarji v določenih občinah sami nakupovati za sebe, toda po gotovem prehodnem roku bodo zamogli dobivati živino le od deželne vnovčevalnice.

To podjetje, s katerim namerava začeti dežela, je velike važnosti za živinorejce, kakor tudi za zavživalec mesa. Kar se tiče živinorejca, je vestno gledati na to, da živinoreja ne bo nazadovala. Zato so se posebno za to vprašanje zanimali v Gradcu grof Attems in deželna odbornika Hagenhofer in dr. Verstovšek, ki je že pred več tedni pridobil omenjena 2 gosпода za skupno nastopanje pri vladi. V dogovorih z vlado še niso rešene vse podrobnosti; pogajanja se vršijo posebno v tem oziru, da vlada še pokliče v komisijo enega slovenskega in enega nemškega zastopnika kmetkega stanu. Deželni odbor se tudi poteguje za to, da mora vlada ves dobiček vnovčevalnice prepuštili deželi za povzdigo poljedelstva, da ostane torej dobiček v deželi. Cene bodo namreč določene za živinorejca in za mesarja. Približno bodo v isti višini, kakor dosedaj. Velik dobiček bo imela vnovčevalnica posebno pri nakupu živine za graški in dunajski trg, ker so tukaj cene izdatno večje, nego na deželi, večših je razlika do 100 K pri meterskem stotu.

bridko naj pomoč nam v smrti bo.“

Zvonovi in orgle bodo molčali Veliki petek v spomin tega trpljenja, mašnik pa bo po prebranem Gospodovem trpljenju in odpravljenih molitvah za vse ljudi polžil križ k božjemu grobu in pevc bodo vabili: „Venite, adoremus!“ „Pridite, častimo!“ Da, pridimo ta dan, počastimo in zahvalimo, pa obljubimo posebno, da hočemo za Jezusom hoditi s svojim križem obloženi! Zavoljo nas ga je vzel na rame in pogumno nosil pred nami, sedaj pa nas kliče za seboj: „Ako kdo hoče priti za menoj, naj zataji sam sebe in zadene vsak dan svoj križ!“ (Luk. 9, 23.) „Le pridite za menoj vsi, ki se trudite in ste obteženi in jaz vas okrepčam!“ (Mat. 11, 28.) Ravno tako nas uči tudi sv. Peter rekoč: „Kristus je za nas trpel in je vam zapustil zgled, da hodite po njegovih stopinjah.“ (I. Petr. 2, 21.)

In po tem zgledu so se ravnali nešteti milijoni, ko so v strašnih svojih bolečinah, skrbah, nevarnostih, izgubah, nesrečah in posebno v smrtnem boju premišljevali trpljenje Gospodovo in zaupljivo gledali na sv. križ; iz njega so črpali neko čudno moč in blagodejno tolažbo; trpljenje jim je bilo olajšano in srce napolnjeno z veseljem upanjem, da bo ljubi Bog vse na dobro obrnil. Sv. Peter, ki je iz strahu pred trpljenjem svojega mojstra nekdanj trikrat zatajil, se je čutil posebno srečnega, da zamore z glavo navzdol na križu umreti. Sv. Pavel se je v najhujšem preganjanju hvalil le s tem, da pozna Jezusa Križanega in sv. Andrej je poljubil in radostno pozdravil križ, rekoč: „Pozdravljen, dragoceni križ, sprejmi me učenca Onega, ki je visel na tebi!“

Ta zavest, da je Kristusovo trpljenje in spomin na njegov križ tolažba in pomoč v trpljenju, je vodila tudi naše vrle prednike, ki so okrasili visoke gore in lepe ravnine s cerkvami, kapelami in podobami

Ta dobiček zahtevajo kmečki zastopniki v deželnem odboru za deželne gospodarske namene, kar je opravljeno, ker pač ne gre, da bi ves ta dobiček vtaknili vnovčevalnica v svoj žep. Ko bo ustanovljena omenjena komisija, bomo o celem podjetju še natančneje poročali.

Kmečka kava.

V času velike draginje jestvin si bistroumne gospodinje vedo pomagati na najrazličnejše načine. One vedo, da jemati s kupa, ni težko, to lahko začne vsaka zapravljivka ali „phuka“; ali izhajati dolgo s pičlimi zalogami živil, to je skrivnost, ki jo razumejo le gospodinje prebrisanih glav. Tem je znano, da pred stoletji, ko v naših krajih še ni bilo ne duha ne sluha o bobovi kavi, nihče ni umiral radi tega, ker ni užival „kofejina“; pač pa so ljudje takrat navadno zalivali živila, kot zdaj in ni bilo toliko bledušnih lic kot dandanes, ko ima obilo uživanje premočne bobove kave v nešteti slučajih na vesti razne boleznin in prerano smrt ljudi, ki bi bili lahko videli ob priprosti, zdravi kmečki hrani v svojem življenju „Abrahama“ dvakrat.

Naša dobra krušna mati narava je poskrbela, da priraste na domačih tleh ljudem in živalim tak živež, ki je za nje najbolj potreben in najbolj zdrav. Kar pride iz daljne tujine, je navadno od strupa. In taka strupena pritepenca sta pri nas ruski čaj in kava. Toda motil bi se, če bi kdo hotel danes ali jutri odpraviti uživanje kave, ki je postala tekom svetovne vojske glavno hranilo revnih ljudi po mestih, trgih, deloma tudi po deželi. Kava ostane na ljubo vsem pridnim gospodinjam še tudi zanaprej v rabi zaradi njenega lahkega načina v pripravljanju; vendar je pa sedanja visoka cena bobove kave privedla ljudi do tega, da si bodo rajši pripravljali zdravo, domačo kavo iz ječmena, ovsa, rži, pšenice, koruze, prosa, iz grozdnih pečk, želoda itd. Najboljša in najplemenitejša izmed vseh navedenih je po zatrdilu izkušenih gospodinj kava iz grozdnih pečk.

Pripravljanje zrnja, pečk itd. za kavo je zelo priprosto. Treba je le za kavo določeno zrnje ali pa druge pridelke s toplo vodo dobro poskropiti in je pustiti 2 do 3 dni na toplem prostoru, kjer začnejo kaliti. V tem stanju so godni za praženje. Kdor bi pražil suhe pridelke, dobil bi namesto prijetno dišečih zrnc le kupček grenkega oglja, ki ni za nič.

Ker v teh kmečkih pridelkih ni strupa, treba je vkulhati za vsako osebo precej več praženega zrnja, kakor prave bobove kave, ki naj ostane odslej le kot pridatek naši kmečki kavi, ne več kot glavno hranilo ljudem ali kot vsiljena slast slepilo njihovim preutrujenim živcem. Uresničuje se rek:

Kjer rada uživa se kmečka kava,
tam lica rdeča so, deca je zdrava.

A. Starina.

Breskve.

Piše izdajatelj „Slovenskega Sadržarja“, M. Humek.

Izmed vseh sadnih plemen, ki rastejo in uspevajo pri nas, rodi breskev vsekako najzlahtnejši sad. Že zunanost je tako prikupljiva in zapeljiva, da se ne da primerjati z nobenim drugim sadom. Ravnotako je pa tudi okus in vonj dobre breskve naravnost mamljiv. Mnogo je ljudi, ki sicer ne marajo veliko za

sadje, toda lepe, zrele breskve se pa ne brani nihče. Posebno je priljubljena pri mestnem prebivalstvu, ki nima prilike, da bi se je preobjedlo.

Domovina breskve je Kitajska in Mongolija. Že v starem veku se je razširila proti zahodu do Perzije, okrog Kristusovega rojstva so jo zanesli na Laško. Oddod so jo vpeljali po vsej Evropi in tudi po Ameriki, kjer jo dandanes pridelujejo v neverjetnih množinah.

Navadno mislimo, da je breskev doma iz vročih krajev z enakomerno vlažnim podnebjem. Toda to je zmota. Podnebje Kitajske, Mongolije itd. je v gotovih ozirih neugodnejše, kakor pri nas. Tropski vročini sledi tam hud mraz in velikim deževjem dolgotrajna suša. Podnebje naših vinorodnih krajev je za breskve popolnoma primerno in ugodno. Bolj izbirčna je v legi zemljišča. Solčna in zavetna gričevja, kakor se po vsem Dolenjskem in Slovenskem Štajerskem, ji najbolj ugajajo. Vlažne nižave in meglene dolme so ji pa tako zoprne, da v takih krajih sploh ne raste. Najboljše je jugoizhodna, južna in jugozahodna lega, prav tako kakor za vinsko trto. Breskev hoče imeti veliko solnce, zato ne trpi v bližini nikakega sonca. A na mrzlih, izhodnih in severnih zbrisih ji seveda tudi ni všeč.

Glede zemlje same na sebi ni poseba izbirljiva. Uspeva v lahki puhlici, pa tudi v bolj težki ilovici, ki mora pa prepuščati mokroto, da korenine zlasti pe zmi ne stoje v talni vodi, ampak na suhem. Po leži pa potrebuje silno veliko vode. Zato na prav strmih, vročih in suhih bregovih hira, ako ne skrbimo za zadostno vlago.

1. Ali je v naših krajih pridelovanje breskev mogoče? To vprašanje se vsiljuje vsakomur, ki je prebral prejšnje uvodne stavke. Ako je naše podnebje ugodno, potem je pridelovanje breskev pač mogoče. saj imamo dovolj primernih leg in vsakovrstno dobro zemljo! To je vse res. Toda breskev je sadno plemo, ki glede na obdelovanje ni tako skromno, kakor druga plemena, n. pr. hruške in jabolane. Breskev zahteva pred vsem odprto zemljo, ki jo moramo redno obdelovati in gnojiti ravno tako, kakor pri vinski trti. V zarastlem, travnatem svetu ne uspeva, pa naj bo podnebje, lega in zemlja še tako ugodna. — Pred 30 do 40 leti in še prej je bilo po vinorodnih okrajih naših dežel veliko več breskev, kakor dandanašnji. Rastle so po naših starih vinogradih, kjer jih sicer niso gojili, ampak samo tujci, in kjer so bile vsaj deloma deležne oskrbovanja, namenjenega trti. Nismo imeli nikakih urejenih in obširnih breskovih nasadov, ampak breskve samosovke so rastle po vinogradih raztresene. Zasejale so se slučajno iz košče, ki so jih razmetavali otroci in delavci po vinogradih, ko so jedli slastni sad kar z drevesa. Mlade rastline, ki so zrastle iz teh košče, so bile odvisne od milosti in nemilosti kopačeve. Ako so se preveč zaplodile, so jih neusmiljeno podkopavali in ruvali kakor nadležen plevel. Ker je bila vsaka trta zasajena neenakomerno, so imele tudi breskve tuintam polazih dovolj prostora. Ob dobrih letinah je bilo tolike tega sadu, da niso vedeli kam z njim. Največ so jih pojedli svežih, žgali so jih v žganje, nekaj so jih posušili, mnogo so jih požrle tudi svinje. O kakem izvozu ni bilo govora, deloma ker je bilo blago preveč različno in malo trpežno, deloma pa tudi zato, ker takrat te vrste izvoz v naših slovenskih krajih še ni bil razvit.

Tako je bilo pridelovanje breskev pri nas do proti koncu minulega stoletja, ko je trtna uš nenadoma uničila stare vinograde in z njimi vred tudi —

sv. križa ter križevga pota. In tudi mi vsi se prešinjemo iste vere, radi križom, pred križem molimo in se z znamenjem križa blagoslovljamo, na delo podajamo in od njega poslavljamo.

Na križevem potu, pri križu in grobu Jezusovem vidimo žalostno mater Marijo. Gotovo ji je krvavelo srce, ko je videla Sina toliko trpeti in ko je slišala njegov zadnji zdihljaj. Z mrtvim truplom v naročju je pač lahko zdihovala: „O, vi vsi, ki greste mimo po poti, pomislite in glejte, če je kaka bolečina, kakor moja bolečina.“ (Žal. pes. 1, 12.) Pač marsikaterim materam in ženam, bratom in sestram ter zapuščenim otrokom tudi poka v tem času srce, ko dobijo iz tujine prežalostno novico o smrti ljubljene sina, vrlega moža, pridnega brata ali skrbnega očeta. Obupali bi, pa jih vendar še tolaži pogled na žalostno mater Marijo, ki je izgubila veliko več, pa še vendar ohranila živo vero in zaupanje v vsemogočnega, neskončno dobrega Boga, in pa pogled na sv. križ jim govori, „da zopet vid'no se nad zvezdami, da vid'no v raju večnem se, nad zvezdami!“ Pod križem počivajo padli junaki, kakor zрно v zemlji. Tako kakor sonce v spomladi zrno vzbudi in iz zemlje priklide, da raste, cvete in obrodi sad, se bo križ zabliščal sodnji dan v oblakih neba, s svojim žarom mrtve priklial iz grobov in jim pot pokazal v sveta nebesa!

Ljubi branitelji naše lepe domovine! Trpljenje je naša usoda tukaj doma. Kolikor bolj pa ga še čutite vi tam v tujini! Spomin na ljubi vaš dom, vašo skrb, kako se kaj doma godi, kako je opravljeno delo, so-li zdravi dobri stariši, žena, bratje, sestre, kako se obnašajo otroci, to so vaši vsakdanji križi. Najhujši križ vam pa nalaga zaslepljeni sovražnik naše preljube domovine, ki si toliko prizadeva, vzeti nam kos naše lepe zemlje in nam uničiti naše premo-

ženje. Toda vi vsi ste junaki, ker ta težki križ tako pogumno nosite in sovražnika odbijate, da vas vsi občudujemo in da vas še bodo hvalili, ko vas že bo davno krila črna zemlja. Pa ker ste junaki, ne govorite in ne pišete radi o svojem trpljenju. Toda mi v zaledju poznamo vaše trpljenje in čutimo težo vašega križa. Zato pa poklekamo dan za dnevom pred Križanega in molimo za vas in povzdigamo roke in srce pri obnovitvi daritve na križu, pri sv. maši, da vse voljno in hrabro prenesete in pretrpite in srečno končate. Spomnite se pa trpljenja Jezusovega prav pogosto tudi vi in pogledajte večkrat zaupljivo na sv. križ, mislite na Jezusovo srčno žalost in trpljenje, ko je za nas krvavi pot potil, bičan, s trnjem krona, s križem obložen in križan bil. Radh, počistite trpečega Zveličarja z znamenjem sv. križa in z žalostnim delom sv. rožnega venca ter ga prosite pomoči za nas, ki vas tako težko pogrešamo doma, in pomoči ter izdatne tolažbe za se, da voljno nosite svoj križ, da srečno premagate hudobnega sovražnika in da se srečno povrnete v svojo ljubljeno, z vašim trpljenjem rešeno domovino!

V knjigi Tomaža Kempčana „Hodi za Kristusom“ bereš te-le lepe besede: „V križu je zveličanje, v križu življenje, v križu branilo pred sovražniki. V križu je vir nebeških sladkosti, v križu je moč uma, v križu veselje duha. V križu je vsa čednost, v križu popolna svetost. Ni zveličanja duši, ni upa večnega življenja razun v križu. Zato zadeni svoj križ in hodi za Jezusom in šel boš v večno življenje. On je šel pred teboj in nosil svoj križ in umrl za te na križu, da tudi ti nosiš svoj križ ter želiš umreti na križu.“ Na križu je živa ljubezen: glava je nagnjena, da te poljubi, roke so razprostrate, da bi te objela, in srce je odprto, da bi te sprejelo v se.

Prof. J. K. Vreža.

breskve. Ko so namreč začeli bregove globoko prekopavati (rigolati) in saditi ameriške trte v gostilni vrstah, je bilo konec naših starih in mladih, dobrih in slabih breskev. Prevladalo je pravilo, da v moderen vinograd ne spada nič drugega kakor trta. Tukaj ni bilo nobenega praznega prostora več, nobenega laza. Umakniti se je moral celo fižol, ki je imel starodavno domovinsko pravico v starih vinogradih. Kaj še le breskev, ki je kolikor toliko oškodovala s svojo senco trte nasade! Dandanes so breskve jako redke. Le tu in tam ob robu vinograde ali na pušči se je še ohranila kaka stara pokveka, ki že napol suha in vsa smoljkava žalostno draka svoje neizogibne usode. Mladega naraščaja ni več. Za kako smotreno pridelovanje tega krasnega sadu nima nihče niti smisla niti potrebnega znanja.

Kljub vsemu temu lahko trdimo, da je pridelovanje breskev mogoče; saj imamo poleg ugodnega podnebja dovolj primernih prostorov, ne da bi hoteli s tem izpodrinuti vinsko trto ali kako drugo kulturo. Pa tudi gospodarske razmere niso tako neugodne. In dokler bomo imeli čas za pridelovanje vina, bomo dobili tudi potreben čas za pridelovanje breskev, ki je vsaj za polovico lažje in cenejše.

2. Ali kaže vpeljati pri nas pridelovanje breskev? Preden moremo priporočati kak nov pridelek, se moramo vedno vprašati, ali se bo izplačal. Poglejmo najprej sadni trg in cene! V novejšem času je dobilo sadje kot poživilo in hranilo veliko večjo veljavo, kakor jo je imelo nekdanje. Zlasti velika mesta porabijo ogromne množine sadja. Umevno je, da premožnejši sloji segajo po boljšem blagu. Ako tega blaga ne pridelamo doma, ga dobimo pa iz drugih dežel in držav, da, celo iz drugih delov sveta. Breskev se uvozi v Avstrijo vsako leto za veliko milijonov kron iz Italije, ki nas je izdala, zavrtno napadla in ki trdovratno naskakuje meje naše domovine. Iz Amerike pride v Nemčijo in tudi k nam nebroj ladij polnih breskev.

Vsega tega bi ne bilo treba, ako bi mi doma pridelovali breskve in zalagali naš trg z njimi od začetka julija do konca septembra. Ko bi se mi čvrsto oprijeli pridelovanja breskev, bi Lah morali sami jesti svoj pridelek, in Amerikanci naj še breskve prodajajo tistim, ki jih zalagajo z granatami. Poleg tega pa moramo vedeti, da naše breskve niso slabše kakor laške ali ameriške, v mnogih slučajih so celo boljše. Za trg ni torej nobene skrbi, zlasti ako bi se pridelovalo enotno blago v velikih množinah in bi se prodajalo primerno organizirano, ter bi država ščitila domači pridelek s primerno carino.

Kakor drugo sadje, tudi breskve nimajo stalne cene. Ta se ravna največ po kakovosti in po množini pridelka in po času, kdaj pride na trg, ter po raznih drugih okoliščinah, zlasti je merodajna večja ali manjša oddaljenost od železnice iz glavnih tržišč. Lepe namizne breskve, posebno zgodnje, bodo imele vedno svojo dobro ceno: 40—50 vin. 1 kilogram na lieu mesta bi se dalo vsekako računati. Na 1 ha gre okrog 600 dreves; ako računimo, da nam vrže od 3. leta naprej vsako drevo povprečno na leto samo 5 kg sadja, znaša to 3000 kg po 50 vin. = 1500 K. Ako dalje računimo, da nas stane nasad na 1 ha 1000 K in v vsakoletno obdelovanje 500 K, se nam pokaže sledeči račun: Obrestovanje in amortizacija 7% od 1000 K 70 K, vsakoletni stroški za delo 500 K, skupni stroški 570 K. Dobodki 3000 kg po 40 vin. 1200 K, čisti dohodek od 1 ha 630 K.

Pri tem računu moramo upoštevati, da 10 let pridelujemo med breskvami lahko tudi druge kmetijske pridelke, kakor: fižol, grah, prva leta tudi krompir, kumare in razno zelenjad, jagode, ribez itd. Kot posebna prednost breskovih nasadov nasproti drugim sadnim plemenom je tudi ta, da breskev začne roditi takoj drugo, najkasneje pa tretje leto, prav tako, kakor trta. Breskev navadno rodi vsako leto, če je le v cvetju ne doleti kaka ujma. Tudi vzgoja v drevesnici traja samo eno leto, ker se na stalno mesto sadijo z najboljšim uspehom enoletni požlahtnjenci. Seveda pa ne smemo zamolčati, da breskovi nasadi ne učakajo take starosti, kakor jablane ali hruške. Čez 15 do 20 let navadno začne propadati.

Iz povedanega lahko vsakdo posname, da bi se pridelovanje breskev pri nas marsikje boljše izplačalo, kakor vinograd, ki prinaša na leto povprečno komaj 300 do 500 K čistega dobička na 1 ha.

Italijansko bojišče.

Na bojišču proti Italijanom imamo v zadnjem tednu zaznamovati nekatere krajevne in delne uspehe. Na Doberdobski planoti so se Italijani močno trudili, potisniti svoje jarke v večjo bližino naše bojne črte. Poplačati so morali ta svoj trud z izgubo ne samo teh jarkov, ampak tudi precejšnjega števila padlih in ujetnikov. Istotako je uspel napad naših čet južno od Mrzlega Vrha, kjer smo Italijanom iztrgali najsprednejšo postojanko. Tema uspehom na soški fronti se pridružuje oni na Rauchkotelu, ki je gora, ležeča na Tirolskem, južno od Lienca, blizu koroške meje. Tamkaj so namreč Italijani zasedli sedlo na grebenu te gore in ga precej utrdili. Dne 7. aprila je

pa napad naših čet Italijanom iztrgal to postojanko. Od italijanske posadke ni nobeden utekel; kar ni padlo ali ni bilo ranjeno, je bilo ujetu in sicer so naši ujeli 3 častnike in 150 mož, uplenili pa 2 strojni puški in mnogo vojnega gradiva. Ker sovražnik ne more uspeti na bojni črti, v svoji obnemogli jezi obstreljuje kraje za bojno črto.

Soška fronta — najhujša fronta.

Kakor znano, je angleški ministrski predsednik Asquith prejšnji teden obiskal italijansko fronto ob Soči. O svojih vtisih na tej fronti je izjavil: „Italijanska fronta je izmed vseh bojišč brezdvomno najbolj težavna, ker je sovražnik, ki stoji nasproti italijanski armadi, zbral na tem delu bojišča najboljše in najbolj žilave svoje čete. Kdor se z lastnimi očmi ni prepričal o teh težavah, jih ne more razumeti. Kar so storili Italijani, je naravnost občudovanja vredno.“ Mi pa dostavljamo: Kar smo storili mi, je vredno pa stokrat večjega občudovanja!

Lah zopet obstreljuje Gorico.

Težka italijanska artilerija je zopet z vso silo obstreljevala Gorico in druge kraje v ozadiju naše črte. Dne 6. in dne 10. aprila so padale težke italijanske granate v južni del Gorice. Lah je dne 10. t. m. naperil svoj ogenj tudi na avstrijsko bolnišnico v St. Petru pri Gorici in več drugih krajev na Goriškem. Na Koroškem sta največ trpela kraj Sv. Katarina in vas Ukve v Kanalski dolini; na Tirolskem pa kraja Levico in Roveret.

Zračni boji.

V sredo, dne 6. aprila, sta metala dva italijanska zrakovloma bombe na Postojno, ne da bi napravila kake škode. Naši so Lahom obisk takoj vrnili. V petek, dne 7. aprila, ob jutranji zori, je oddelek avstrijskega zračnega brodogoja uspešno metal bombe na kolodvore gornjeitalijanskih krajev Casarsa in Giorgio di Nogara (na Benečanskem). Od drznih letalcev, ki so se pri metanju bomb spustili nizko k tlom, se trije niso vrnili — Pri Ločniku so naši dne 10. aprila sestrelili veliko italijansko letalo.

Zmagati ali umreti.

O junaško požrtvovalni domoljubnosti in globokoverni pobožnosti slovenskih mladeničev pričajo lepo naslednje vrstice, ki jih je te dni poslal vrl mladenič Franc Zunko od Sv. Križa pri Mariboru z italijanskega bojišča svojemu župniku: Sprejmite, gospod, prisrčne pozdrave od svojega farana. Naznamim Vam, da smo po tridnevni vožnji in po štiridnevem maršu dospeli na drug kraj, kjer bomo naprej nabijali verolomnega soseda. Naše geslo je bilo in bo: zmagati ali umreti. Zdrav sem, hvala Bogu, še vedno in to je najboljšo. Velikonočno spoved sem že opravil v neki lepi cerkvi na Kranjskem. Ob priliki Vam pišem kaj več.

Slovensko petje je veselje naših poveljnikov.

Franc Laufer, doma od Sv. Ruperta v Slov. gor., nam piše z južnega bojišča:

Morda Vas zanima, kako se kaj počutimo v boju s polentarijem. Gotovo ste tudi prepričani, da naša služba ni lahka. A mi se kljub temu držimo trdno in hrabro. Korajžni slovenski fantje in možje smo dali že marsikatero polentariju po buči. Dosedaj še, hvala Bogu, zviti Lah ni imel sreče in smo tudi prepričani, da je bo imel odslej še manj. Ne pravi zamen naša pesmica, katera se večkrat glasi iz strelskega jarka: „Korajžni ste vi, korajžni smo mi, pa premalo je vas, da bi zmagali nas.“ Večkrat zapojemo si nekaj slovenskih, kajti naše petje je zmirom v veselje naših poveljnikov, kateri vidijo v nas Slovenceh zmiraj vesele in neustrašene bojevnike za slavno Avstrijo. Žalibog, marsikateri pogumen mladenič je že dal tu svoje življenje za domovino. Tudi to nas veseli in dela kratek čas, da nas „Slovenski Gospodar“ večkrat obišče v strelskih jarkih. Upamo, da se vrnemo v svojo domovino kot hrabri zmagovalci. Srčne pozdrave iz tega skalnatega kraja do hiše mojih domačinov, vseh znancev in prijateljev! Obličujemo, da ostane vedno zvesti Jezusu, Mariji, cesarju in domovini. — Franc Laufer, Anton Rola, Jožef Petrič, F. Murko od Sv. Ruperta v Slov. gor.; Franc Klemenčič od Sv. Martina pri Vurbergu; Martin Voda od Sv. Urbana pri Ptuj; Boštjan Hamersak iz Bukovec pri Ptuj; Ivan Habinger od Sv. Jakoba v Slov. g.

Rusko bojišče.

Z ruskega bojišča ni posebnih poročil. Manjše praske so se vršile edino na severu pri Naroškem jezru. Listi poročajo, da je pričakovati v ruskem armadnem vodstvu zopet velikih sprememb. General Kuropatkin je baje pri carju zopet padel v nemilost, ker se ofenziva proti Hindenburgovim četam ni posrečila. Poročajo, da bo vrhovno vodstvo zopet prevzel general Ruskij.

Ob bukovinski meji.

Že nekaj tednov je znano, da se v Besarabiji vršijo velike vojaške priprave Rusije. Ponovno se je poročalo o velikih zbiranjih ruske armade, ki hoče še enkrat poskusiti svojo bojno srečo ob bukovinski črti. Japonska je dobavila težke topove in francosko vojno vodstvo je dalo na razpolago častnike-inženirje. Zdi se, da je rusko višje poveljstvo še vedno mnenja, da se avstrijska fronta v Bukovini lahko predre. Rusi napadajo posebno višino Bolzok severno od Bojana, ki se zadira v obliki velike zagozde v rusko fronto.

Carjev vlak v nevarnosti.

Rusko časopisje prinaša uradno poročilo, da je dvorni vlak, s katerim se je peljal ruski car, dne 15. marca ustavil železniški čuvaj, ker je bil vsled počene tračnice v nevarnosti, da skoči s tira. Ta slučaj se je pripetil med Petrogradom in Moskvo. O vzrokih se ne poroča ničesar; nasprotno se pa izve, da je ruski car daroval omenjenemu čuvaju srebrno uro in 100 rubljev.

Francosko bojišče.

Pred Verdunom so Nemci na zahodnem bregu Moze zavzele kraja Haucourt in Bethincourt, in so svojo bojno črto potisnili na tem prostoru zopet za 4 do 5 km dalje proti jugu. Francozi so spravili na črto pri Verdunu, kakor pravijo švicarska poročila, čez 2000 novih topov. Artilerijski dvoboj, ki je že sedaj izredno srdit na obeh straneh, še bo torej v bodoče hujši.

Haucourt in Bethincourt.

Na levem bregu Moze so dne 7. aprila šlezijški in bavarski polki zavzeli dvoje močnih francoskih oporišč južno od kraja Haucourt. Poleg tega pa so zavzeli še celo sovražno postojanko na robu Termitskega Vrha v širokosti 2 km. Francoski protinapad se je izjalovil. Dne 9. aprila se je Nemcem posrečilo, da so zavzeli kraj Bethincourt (izhodno od Malancourta.) Ta postojanka je molela kot zagozda v nemško fronto na zahodnem bregu Moze. Poleg vasi Bethincourt pa so morali Francozi izprazniti še močno utrjeno postojanko „Alsace“ in „Lorraine“ južnozahodno od tega kraja. Francozi so izgubili ta dan del fronte, 4 kilometre prostora od severa proti jugu. Dne 10. aprila so Francozi živahno napadali zavzete postojanke, a vsi napadi so se jim krhavo onesrečili. Število ujetnikov znaša 36 častnikov in 1231 mož. Plen pa znaša 2 topova in 22 strojnih pušk.

Nizozemska.

Iz Nizozemske ni nikakih posebnih vesti, ki bi kazale, da bi se položaj poostri. Zadnje vesti celo že pravijo, da se je razpoloženje precej pomirilo. Nizozemska vlada je izjavila, da hoče strogo varovati svojo nepristranost. Dne 18. aprila se bo pričelo strogo zaprtje nizozemske obali po angleško-francoskih ladjah. Nepristranske severne države hočejo v Londonu proti temu odločno protestirati.

Nizozemska ostane nepristranska.

Zastopnik nizozemske vlade je obvestil sv. Očeta, da je namen nizozemskih vojaških priprav izključno ta, da varuje Nizozemska svojo nepristranost in da za sedaj ni prav nobenega govora o tem, da bi Nizozemska posegla v svetovno vojsko.

Pred Valono.

Uradna pa tudi neuradna poročila o dogodkih pred Valono popolnoma molčijo. Italijanski listi poročajo, da Italija od dne 15. marca dalje ni izkrcala v Valoni niti enega vojaka. Nekaj italijanskih ladij je sicer prišlo v Valono, ali te so pripeljale samo živila in strelivo. Dva italijanska prevozna parnika so potopili avstrijski podmorski čolni. List „Mattino“ cení število v Valoni se zdaj nahajajočih italijanskih čet na 40.000 mož. Srbov na 8000 in albanskih pristavev Esada na 6000. Te številke pa so v nasprotju z vsemi italijanskimi cenitvami.

Pred Solunom.

Iz Soluna se poroča, da so dne 10. aprila pričele zavezniške čete obstreljevati francoske postojanke ob Vardarju. Posrečilo se nam je, da smo zasuli nekaj prednjih francoskih strelskih jarkov. Praske med obojestranskimi patruljami in prednjimi stražami se vsak dan nadaljujejo. Tudi artilerija je že na obeh straneh prav živahno posegla v boj.

Turška bojišča.

Ob reki Tigris v Mezopotamiji so Turki v dnevni bitki (6. in 7. aprila) prižgali Angležem velike izgube. Padlo je okrog 1500 Angležev. Ker se je radi stalnega snega bilo bati, da se turški okopi na desnem bregu Tigrisa preplavijo, so se Turki umaknili v svoje varne glavne postojanke. Na drugih bojiščih nič posebnega.

Sedanji splošni vojni položaj.

Dobropoučeni švicarski list „Zürcher Post“ doprinaša s posebne vojaške strani sledečo sliko vojnega položaja pričetkom spomladi 1916:

„Bistveni znak vojnega položaja začetkom spomladi 1916 obstoja v tem, da je načrt četverosporazuma glede velike istočasne ofenzive na vseh frontah oviran, ne samo radi tega, ker so Francozi potisnjeni v defenzivo, ampak tudi radi tega, ker so se dali Rusi v severnem oddelku zapeljati k prenapljeni ofenzivi, ki zna imeti za nje zle posledice za poznejše bojevanje. Osrednje države (Avstrija in Nemčija) so v uspešni defenzivi na ruski in italijanski fronti, in skupno z Bolgari v sigurnem, pričakujočem položaju na Balkanu; toda na zapadni fronti, proti politično in vojaško najvažnejšim nasprotnikom, so Nemci v krepki ofenzivi, ki niti približno še ni končana. Nikjer ni opaziti pomanjkanja moštva, niti najmodernejših vojnih orožij. Tudi sile in sredstva četverosporazuma še niso izčrpana, toda italijansko število ne pride nikakor do veljave. Rusko armado čaka v očigled že več mesecev zgrajenim nemškim in avstrijskim postojankam težka naloga, ki bi bila brez udarcev v preteklem letu silno težavna. Glavna sila boja visi sedaj na Franciji in Angliji. In čim bolj se kopičijo in izrabljajo francoske rezerve v ozemlju med Argoni in Mozo (pri Verdunu), tem važnejše postaja vprašanje, ako bo zamogla Anglija v polnem nadomestiti ne samo vojake, ampak tudi potrebne voditelje?

Še 5 let vojske?

Ko se je nedavno mudil angleški ministrski predsednik Asquith v Rimu, je tudi obiskal sv. Očeta. Asquith se je o pogovoru s papežem izjavil: Papež je mnogo govoril o miru, katerega si srčno želi, da tako vera v človekoljubje na svetu ne bo popolnoma izruvana. Krivo je mnenje, se je izrazil sv. Oče, če katera vojskojčih se držav trdi, da še ni prišel čas za mir. Papež je trdno prepričan, da vsi narodi zahtevajo mir. Volja narodov se mora spoštovati, predno bodo ljudje izgubili upanje na bodočnost.

Kakor poroča švicarski list „Neue Zürcher Nachrichten“, ni napravil Asquithov obisk pri papežu v Vatikanu dobrega utisa. Znano je, da je izrazil Asquith napram papežu med drugim tudi mnenje, da bi trajala vojska še najmanj pet let! Tega mnenja Asquith ni sicer izrazil iz osebnega prepričanja, marveč z namenom, da bi vzbudil strah, saj tako se je o tem sodilo. Sv. Oče stopa kot ljubezni poln oče med prepirajoče se sinove, iz ust angleškega ministrskega predsednika je pa moral slišati napoved brezkončnega spora in vojske do popolnega uničenja.

Dogodki v Ameriki.

V Združenih državah Severne Amerike stojijo pred važnimi dogodki. Imeli bodo namreč volitev novega predsednika ljudovlade. Dosedanji predsednik Wilson, ki je velik prijatelj Angležev in Francozov, in ki nam in Nemčiji vedno grozi z vojsko, je pri miriljubnem delu Amerikancev izgubil zaupanje. V volilnem okraju Michigan, ki je bil dosedaj na Wilsonovi strani, so mu že dali nezaupnico s tem, da je dobil Wilsonov protikandidat Ford — znani prijatelj mirovnega gibanja — 50.000 glasov, Wilsonu prijazni glasovi pa so ostali v veliki manjšini.

Sicer se pa dosedaj še ni razjasnilo stališče posameznih ameriških strank napram evropski vojski.

Nemški kancelar o poljskem vprašanju.

V nemškem državnem zboru je državni kancelar Bethmann-Hollweg imel dne 5. aprila znamenit govor o vojnih ciljih Avstrije in Nemčije in v katerem se je dotaknil tudi poljskega vprašanja. O bodočnosti Poljske se je sledeče izrazil:

Iz potokov prelite krvi in solza ter iz grobov milijonov padlih mora priti do miru. Za obrambo naše Nemčije smo šli v boj, kajti to, kar je bilo pred vojsko, ne obstoja sedaj več. Zgodovina je delala železne korake. Korak nazaj ni več mogoče. Nemčija in Avstrija niste nameravali sprožiti vprašanja glede Poljske, pač pa je usoda vojne s-

prožila in spravila na dan to vprašanje. Sedaj je pa nastalo to vprašanje in čaka na rešitev. Po takih velikanskih spremembah in pretresljajih ne pozna zgodovina nobenega stanja, kakršnje je bilo pred vojsko. Po vojski bo nastala nova Poljska. Celo člani ruske dume so se javno izrekli, da si ne morejo predstavljati povratka ruskih činovnikov v deželo, v kateri je med tem časom delal za to nesrečno deželo Nemec, Avstrijec in Poljak. Tudi angleški ministrski predsednik Asquith je nedavno govoril o narodnostnem načelu. Če pa on govori tako in če se postavi v položaj nepremaganega in nepremagljivega nasprotnika, ali še more potem smatrati za močnega, da bi mogla Nemčija kedaj prostovoljno izročiti nazaj nazadnjaški Rusiji narode in ljudstva, katera je osvobodila ona in njena zaveznica med Baltiškim jezerom in med Volinijskimi močvirji, najsi bode ti narodi Poljaki, Litavci, Balti ali Leti? Ne, gospoda moja, Rusija ne sme postaviti v drugič svojih armad ob nezavarovani izhodno- in zahodno-pruski meji. Rusija ne sme vnovič s francoskim denarjem udreti v nezavarovano nemško ozemlje ob Visli. Državni kancelar je dostavil o Belgiji: Tudi ni človeka, ki bi mogel misliti, da bi mogla Nemčija na zahodu vrniti nazaj tisto ozemlje, katerega je zasedla in na katerem je prelivala svojo kri, ne da bi si poprej zasigurala popolno varnost za svojo bodočnost. Hočemo si ustvariti zajamčenj, da ne bo postala Belgija nikoli podložna država Francije ali Anglije in da ne bo postala v vojaškem in gospodarskem oziru predtrdba Anglije in Francije proti Nemčiji.

Rabuke v nemškem drž. zboru

V nemškem državnem zboru je prišlo dne 8. aprila pri razpravi o državnem proračunu do burnih prizorov. Med drugimi se je namreč tudi oglasil k besedi socialdemokratski poslanec Liebknecht, ki je o najetju vojnega posojila govoril v protidomovinskem smislu. Zabavljal je čez vlado in govoril proti vojski. Poslanci so mu klicali: „Lump, vi spadate v norišnice!“ Poslušalci so obkolili govorniški oder in so grozili Liebknechtu. Hrup je bil vedno hujši in končno je predsednik Kaempf poslancu Liebknechtu odvzel besedo. Ker Liebknecht ni hotel zapustiti govorniškega odra, ga je predsednik izključil od seje. A Liebknecht še vedno ni hotel iti. Poslanec Müller ga je hotel s silo odstraniti, pa ni šlo. Predsednik si je pomagál s tem, da je sejo odgodil.

Juanšikaj se odp vedal prestolu

Kakor znano, se je Juanšikaj odpovedal cesarstvu. Med tem pa se prekucija na Kitajskem vedno bolj širi. Svojo neodvisnost je proglasila pokrajina Kwantung in mesto Kanton. Baje je ponudil Juanšikaj ustašem te-le pogoje: Juanšikaj odstopi ter se umakne v pokrajino Cenang. Izvoli se nov predsednik izmed treh kandidatov, ki jih označi Juanšikaj. Zasedovanje pristašev cesarstva mora takoj prenehati. Juanšikaj bo dobival letno 10.000.000 taelov (to je: 35.000.000 K). Izda se splošno pomiloščenje in skliče narodni zbor.

Slovenske žrtve za domovino.

— Franc Dvoršak. Norički vrh pri Radgoni: Neizprosna smrt nam je iz našega vrha pobrala mladega fanta, Frančka Dvoršak, ki je zastavil svoje mlado življenje v bran ogrožene domovine. V 20. letu svoje starosti je našel smrt tam na Doberdovski planoti, kjer že toliko slovenskih junakov v Bogu spi. Hrabro se je boril za obstoj očetnjave in slovenske domovine, dokler mu ni sovražna krogla pretrgala niti življenja. Dolgo časa se ni moglo nič gotovega izvedeti o njem, dokler ni prišlo pred kratkim uradno poročilo o njegovi smrti. Oče njegov pa se bojuje na ravno istem torišču, kakor padli sin. Bog mu podeli zdravo in srečno vrnitev! Ti pa, dragi Franček, mirno spavaj v tuji zemlji, oproščen vseh skrbi, nadlog in težav, dokler nas ljubi Bog v nebesih združiti ne bo!

— Jožef Kukovič. V Ipeku na Črnogorskem je umrl vsled bolezni in zmrzlin dne 8. januarja 1916, Jožef Kukovič, doma iz Št. Lovrenca na Drav. polju. Bil je vrl in blag mladenič, prižubljen pri vseh. Zdaj Te krije daleč od domačega kraja v svojem naročju hladna zemlja, a v srehi domačih in zancev ostaneš v trajnem spominu, a Tvoja duša vživaj rajski mir!

— Blaž Pernat. Iz Cirkovca pri Pragerskem: Za domovino je smrt storil blagi mož in oče 2 otrok, Blaž Pernat. Bil je goreč častilec Marijin, priden in potrpežljiv, je do zadnje ure molil sv. rožni venec. N. p. v m.!

— Karol Rebernak. Iz Konjice se nam piše: Z italijanskega bojišča je došla žalostna vest, da je od krogle zadet padel junaške smrti Karol Rebernak, doma na Bregu pri Konjicah, star 23 let. Počivaj v miru in naj Ti bo tuja zemlja lahka!

— Alojzij in Franc Rušnik, Franc Kotnik, Janez Založnik, Anton Zbičajnik in Franc Golčar.

Iz Zreča se nam piše: Mladi posestnik Alojzij Rušnik je padel kot junak na bojišču. Njegov brat Franc in Kotnik Franc pa sta umrla v bolnišnici nekje pri Karpatih. V imenovanih gonah počivata menda tudi naročnika „Slovenskega Gospodarja“, pogrešana mlada gos. odarja Janez Založnik in Anton Zbičajnik. O mladeniču Francu Golčar sodijo, da je v Galiciji našel junaški grob. Svetila vsem večna luč!

— Franc Trabos, Karol Lorenc, Filomen Marko in Andrej Weiland. Sv. Jurij ob Pesnici: Vedno bolj raste število smrtnih žrtev za domovino tudi iz naše župnije. Razen onih, ki so bili v „Slov. Gospodarju“ že imenovani, je doslej znano, da niso več med živimi, ti-le: Franc Trabos, viničar na Pesnici, ki zapuša mlado ženo s 5 otročiji; padel je že julija l. l. — Zadohlenim ranam je podlegel posestniški sin Karol Lorenc iz Pesnice; kot član mladeniške Marijine družbe je lani odšel na južno fronto, a k novemu letu je prišlo obvestilo, da je dne 19. dec. dotrpel. — Nedavno se je dognalo, da je okoli Vseh svetih padel tudi Filomen Marko, viničarski sin in pomožni tukajšnji cerkovnik, ki je bil priden mladenič in bi bil tako rad ovdovelo mater na stara leta oskrbel. Starejši brat je ujet na Ruskem, mlajši pa je moral za njim na južno fronto in tudi dalje časa ni več glasu o njem. — Posebno hudo nas je tudi zadelo, ko smo izvedeli, da je laška granata končala življenje mladega moža Andreja Weiland na Gor. Pesnici: tako kot mladenič in družbenik Marijin, kakor kot mož se je pokazal vselej zglednega kristjana in pravega moža, zato je izguba tem težja za ženo in otroka in za nas vse. — Bog jim daj vsem svoj mir!

Razne novice.

Oljnine vejice za soško fronto. Vsled prošnje poveljstva naše armade ob soski fronti se je v Mariboru pod predsedstvom gospe baronice Twickel ustanovil ženski odbor, kateri bo na cvetno nedeljo in prejšnji dan pred mariborskimi cerkvami in po ulicah prodajal oljnine vejice. Poveljstvo soške armade bo samo poskrbelo za oljnine vejice; blagoslovil pa jih bo prevzviseni gospod knezoškof dr. Mihael Napotnik. S upicek za oljnine vejice je namenjen za vdove, siroče in invalide soške armade, t. j. armade, ki stoji na fronti k tera je velikanska, nepremakljiva trdnjava, ki čuva našo domovino in pred vsem naše domače kraje. Radi tega si naj vsak obiskovalec cerkev iz mesta in dežele in sploh vsak domoljub kupi oljmino vejico, ki je bodo prodajale članice omenjenega od ora. S tem bo vsak storil veliko domoljubno delo. Navadne oljnine vejice se bodo prodale za 20 v, vejice s trakovi pa za 40 v. Preplačala se bodo hvaležno sprejela.

* **Posvetitev presv. Rešnjih Krvi Jezusovi.** Po naročilu letošnjega postnega pastrskega lista se je zadnje, t. j. peto ali Tiho nedeljo po vseh župnijskih in samostanskih cerkvah lavantnske škofije vršila posvetitev presv. Rešnjih Krvi. V mariborski stolnici so to pomenljivo slovesnost izvršili prevzviseni knez in škof ob obilni asistenci in mnogostevilni udeležbi vernega ljudstva. Po končani postni pridigi in po litanijah presv. Imena Jezusovega so v spodnjem delu prezbiterja na kratko razložili pomen izvanredne slovesnosti, potem pa s povzdignjenim in slovesnim glasom pred izpostavljenim presv. R. Telesom narekovali posvetilno molitev, ki so jo pobožni verniki za njimi ponavljali. Nato so dali zadnji blagoslov s presv. R. Telesom in tako završili lepo pobožnost.

* **Profesor Ivan Markošek †.** Zopet je nemila smrt zahtevala svojo žrtev v vrstah lavantinske duhovščine, pobrala je enega izmed najboljših in najdelavnejših. Profesor Ivan Markošek je dne 11. aprila, ob 3. uri zjutraj, po kratki, pa mučni bolezni v 44. letu svoje starosti mirno v Gospodu zatisnil svoje oči. Rojen na Teharjih leta 1873 je študiral na gimnaziji v Celju in bogoslovju v Mariboru, ter je bil leta 1898 v duhovnika posvečen. Služil je kot kaplan v Šmartnu v Rožni dolini in Vitanju, na to kot korni vikar v Mariboru, kjer je leta 1907 postal veroučitelj na meščanskih šolah in leta 1911 profesor veroučitelj na realki. Pokojnik je bil neumorno vstrajen in delaven. Kot sin revnih starišev se je moral na gimnaziji sam preživiti s podučevanjem drugih gimnazijcev, in je s tem bornim zaslužkom še podpiral svojo dobro mater. Bil je vedno odličen učenec. Kot bogoslovnik in duhovnik je porabil vsako betvico časa za študiranje, da je izpopolnjeval svoje znanje. Profesor Markošek je ves čas svojega bivanja v Mariboru z velikim navdušenjem deloval v katoliškem delavskem društvu; bil je, dasiravno ni stal temu društvu na čelu, vendar duša delavskega društva. Istotako je posvetil svoje moči tudi cecilijanskemu društvu. Vnet za vse dobro in vsestransko delaven je bil vendar skromen, ponižen, tih značaj, ki nikdar ni iskal priznanja in plačila za svoj trud na tem svetu. Poleg tega je bil globoko pobožen. V molitvi in premišljevanju je iskal tolažbe in nadnaravne pomoči pri svojem delovanju. Če je le bil prost, si ga gotovo našel vsaki dan popoldne pri blagoslovu; sploh je blagi pokoj-

nik po več ur opravljal svoje molitve pred Jezusom v najsv. Zakramentu. Blagi pokojnik! Zapustil si nas prezgodaj in se preselil k Kristusu, da prejme plačilo od njega, ker si mu tako zvesto in neumorno služil na tem svetu. Mir in pokoj tvoji blagi in čisti duši!

*** Zupnik Andrej Keček †.** V Središču je dne 11. aprila po daljšem bolehanju umrl č. g. And. Keček, vpokojeni stoprški župnik. Rajni je bil rojen 13. novembra 1861 v Ormožu. V duhovnika je bil posvečen dne 18. julija 1885. Rajni je kljub svoji bolehnosti pridno sodeloval v naših organizacijah. Pogreb se vrši v petek, dne 14. aprila, ob 10. uri dopoldne. Svetila pokojniku večna luč!

Deželni šolski svet. Cesar je imenoval vič. g. kanonika in stolnega župnika Franca Moravca za člana stajarskega deželneza šolskega sveta.

Vpoklic vojnega kurata. Č. g. Anton Persuh, kaplan na Du u pri Hrastniku, je vpoklican v izvrševanje dušnega pastirva na bojišču. Nadomestiti mu bo obolelega vojnega kurata č. g. Marko Krajnc.

*** Vojni kurat č. g. Marko Krajnc** nam piše, da se naj vprašalci o pogrešanih vojaki 87. pešpolka odslej obračajo naravnost na stotnijo, pri kateri je pogrešanec zadnji čas služil in ne več nanj.

Duhovniške vesti. Župnijo Ponikva ob južni železnici je dobil tamošnji provizor č. g. Maks Ašič. — Župnija Fram je podeljena č. g. Valentinu Kropivšek, kaplanu v Sošanju. — Č. g. kaplan Jak. Safonik je prestavljen iz Leskovca v Dol.

*** Nedolžni.** „Grazer Volksblatt“ poroča: „Po poročilih „Grazer Tagblatt“ in „Tagespost“ so bili sredi mesca marca župnik Jurij Trunk v Preravi pri Beljaku in tamošnji mežnar Grafenauer, kakor tudi župnik pri Sv. Mariji ob Zili, Franc Meško, zaprti. Kakor se sedaj „Kärntner Tagblatt“ uradno poroča iz Beljaka, so vsi imenovani gospodje zopet izpuščeni, ker se ni moglo niti najmanj dokazati, da bi omenjeni gospodje izvrševali izmišljeno ogleduštvo.“

Ogrski Slovenci vzgled domoljubov. Prekmurske „Novine“ poročajo: Martin Mertik, ranjenec 48. pešpolka, je dal služiti sv. mašo, da more s pomočjo najsvetejšega Srca priti nazaj v svoj ljubljani slovenski kraj. Mertik pravi, da na svetu ni lepšega kraja, kot je slovenska domovina.

*** Junaške smrti** je padel na južnem bojišču Viktor pl. Poiger, praporščak, sin bivšega občepriljubljenega slovenjgraškega okrajnega glavarja in namestniškega svetnika Ernesta pl. Poiger. Padel je pri zrakovnem napadu na kolodvor v Casarski na Laškem.

*** V italijanskem ujetništvu.** Anton Rogač iz G. Pletarij, župnika Sv. Lovrene na Dravskem polju, ki je bil v jeseni 1914 prišel v srbsko ujetništvo, piše dne 13. febr. 1916 iz Italije: Predragi domači! Ako dobite to karto, Vam naznanjam, da me je usoda zanesla iz nesrečne Srbije na italijanski otok Sardinijo. Bolest, ki se je nahajala med nami na preko dvamesečnem potovanju, je ugonobila več tisoč ljudi, a jaz sem, hvala Bogu, ostal živ in sem vedno še zdrav. Slovenec je trda korenina! Kaj je z bratom? Je-li živ in zdrav? Srčno Vas pozdravlja vse domače in znanee, posebno pa malo sestro, Vaš Ant. Rogač. Isola Asinara, Stretti, Sinay, Italia.

*** Slovenski pionirji v Bukovini.** Pionirji-Slovenci pozdravljamo iz bukovinskega bojnega polja s svežim spomladanskim pozdravom vse slovenske fant-vojake, nahačajoče se na drugih bojiščih ter jim želimo veselo Alelujo. Le s korajžo na delo in v boj za popolno zmago slavne Avstrije nad vsemi sovražniki. Želimo skorajšnji mir ter srečno svidenje v slovenski domovini. Istotako pozdravljamo in želimo veselo Alelujo tudi naročnikom in čitateljem nam tako priljubljenega „Slovenskega Gospodarja.“ — Matija Napotnik iz Konjice; Jožef Cvetko, Polenshak pri Ptuj; Ivan Klaneček, Sv. Jurij ob Ščavnici; Jožef Kosec, Litmerk pri Ormožu; Jož. Ambrož, Sv. Tomaž p. Ormožu; Anton Sinkovič, Sv. Jurij ob Ščavnici; A. Laporja, Cirkna, Primorsko; Jakob Lenko, Postojna; Kranjsko; Anton Majcen, Podvinci pri Ptuj; Pongrac Solina, Bukovci pri Ptuj; Alojz Furman, Žiče pri Konjicah.

*** Domobranci pozdravljajo.** Piše se nam: Domobranci skupaj zbrani s slovenskih pokrajin, vesele velikonočne praznike želimo z goriških visočin. — Slovenski rojaki domobranskega pešpolka štev. 4 na italijanskem bojišču: podčastnik J. Ulčnik, doma iz Draževasi pri Konjicah; F. Viher, Lipje, Koroško; Jožef Pušnik, Kamen, Koroško; Fran Počkaj, Ubelsko, Kranjsko; Marko Hostnigar, Ribnica na Poh.

*** Pozdrav od Adrije.** Srčne pozdrave pošiljamo mi slovensko-stajarski fantje od jadranske obale. Ob enem želimo srečne in vesele velikonočne praznike vsem fantom in dekletam ter čitateljem „Slovenskega Gospodarja.“ Bog daj, da bi jih prihodnje leto skupno obhajali. — Kvidon Robnik, ognjičar iz Slovenjgradca; Jožef Kocpek, desetenik, Marija Snežna na Velki; Franc Kunst, narednik, Sv. Peter pod Sv. gorami; Jožef Budja, Mala Nedelja pri Ljutomeru; L. Šrol, Mala Nedelja.

*** Mrtvi se oglašajo.** Po desetih mescih se je v drugič oglašil iz ruskega ujetništva Miha Svetelšek. Piše, da je še vedno zdrav in da mu ne gre prehudo.

Njegova dopisnica je potrebovala iz Rusije v domovino 45 dni.

*** Kdo kaj ve?** Pogreša se Janez Leber, doma od Sv. Urbana pri Ptuj. Služil je pri pešpolku št. 87, 2. stotnija, 10. maršbataljon, vojna pošta št. 322. Bojeval se je na italijanskem bojišču. Zadnjikrat je pisal dne 20. julija 1915. Njegove tovariše se prosi, da sporočijo kaj natančnega njegovemu očetu Francu Leber v Desterniku, hiš. št. 42, pošta Sv. Urban pri Ptuj.

Nabori 18letnih mladeničev. Na Sp. Štajerskem se bodo vršili nabori črnovojniških zavezancev, rojenih v letu 1898, sledeče: Brežice 17. 18. aprila, Trbovlje 20. aprila, Ljubno 25., 26. aprila; Celje okolica 27., 28., 29., 30. aprila in 1. maja Celje mesto 2. maja, Šmarje pri Jelsah 3. maja; Slovenjgradec 17., 18., aprila, Ljutomer 20. aprila, Ptuj mesto 25. aprila, Ptuj okolica 26., 27. aprila, Ormož 23. aprila, Rogatec 29. aprila, Konjice 1. maja, Maribor mesto 15. aprila, Maribor okolica 16., 17. aprila, Slov. Bistrica 18. aprila, Sv. Lenart v Slov. gor. 20. aprila, Radgona 25. aprila.

Zetvene komisije. Mnogo žetvenih komisij ne deluje, ker je večina članov v vojaški službi. Z okrajnega glavarstva se nam poroča, da sme župan sam imenovati sposobne može v komisijo. Seje bi se morale vršiti večkrat na mesec. K sejam se morajo povabiti tudi duhovniki in učitelji.

Pomanjkanje žvepla za sode. Poroča se nam, da se vinogradniki in kletarji pritožujejo, da nikjer dobiti žvepla za žveplanje sodov. Sodi bodo splesnili, če ne bo žvepla. Priporočamo, da se naj posamezniki ali občine obračajo radi dobave žvepla na c. kr. kletarskega nadzornika g. R. Petrovana na mariborskem okrajnem glavarstvu, katerega je izročena skrb za prospeh našega kletarstva.

Višje cene za ogrščico in repico. Lansko leto se je tudi vsa letina ogrščice in repice zaplenila r. korist drža e. Cena se je določila za ogrščico 46 za repico pa 44 K 100 kg. Kakor listi poročajo se bo skorogotovo tudi letos ta pridelek zasegel. Cene pa se baje bodo določile dokaj višje in sicer za 100 kg. 100 do 110 K.

Prilagoditve se za slano. Mnogi se bojijo, da bo letos spomladni mraz uničil sadje in vinograde, ker je vse tako zgodaj pognalo. Priporočamo, da si vinogradniki in sadjarji pripravijo že sedaj dovolj dražja in druge snovi za zažiganje proti mrazu. Uspeh pa se doseže le tedaj, ako se zažiga v celi sosesčini, tako, da se dim vleče po vsem ozemlju, katerega bi radi obvarovali pred mrazom.

Preskrbovalna pristojbina za moštvo stražnih oddelkov je zopet določena za dan in osebo na 1 K 30 v. Torej bo dobivalo moštvo, ki straži na delu vojne ujetnike, v bodoče na dan in osebo znesek po 1 K 30 v.

*** Uravnava uporabe ječmena.** Okrajno glavarstvo v Mariboru razglša: V dostavku k namestniškemu ukazu z dne 11. marca 1916, s katerim se ureja uporaba ječmena, je sedaj naznanilo c. kr. ministristvo notranjih zadev, da se more pripustiti samohraniteljem ječmen, a le pod pogojno množino, ki je določena po uravnavi uporabe. Za prehrano oseb samohranitelja znaša za glavo in dan 300 gramov moke ali pa 360 gramov zrnja. Najvišja uporaba žlahtnega zrnja (pšenice ali rži), pa ne sme prekoračiti 180 gramov, nadaljnih 180 gramov mora pa se nadomestiti z ječmenom, koruzo ali ajdo, v enakih delih. Mletje ovsa je sedaj, kakor poprej, prepovedano ter bodo oni, ki prekoračijo ali ravnaajo nasproti tej prepovedi, strogo kaznovani.

*** Več sladkorja.** Cesarsko namestništvo je dovolilo, da se sme v mestih in v industrijskih krajih uporabljati za 4 tedne 1½ kg sladkorja. Dotične občine in kraji so: Celjska okolica, Vransko, Trbovlje, Laško, Šmarje pri Jelsah, trg Braslovce, občine Ljutomer, Gornja Radgona, Studenci pri Mariboru, Krčevina, Laitersperg, Spodnja Polskava, Pekel, Slov. Bistrica, Ruše, Ormož, Rogatec, Rogaška Slatina (kopališče), Radgona, Čmurek, Sevnica, Brežice, Šoštanj, Slovenjgradec, Velenje in Škale pri Velenju.

*** Odškodnina za zaklane svinje.** Štajersko cesarsko namestništvo je določilo, da znaša odškodnina za zaklane svinje za mesec april za štajersko deželo 1 kilogram 4 krone in sicer za tiste zaklane svinje, katere se morajo zaklati, da se prepreči razširjenje svinjske kuge.

Živinski seimi v Mariboru zonet otvoren Ker je kuga svinovka v mestnem okolišu in v mariborskem okraju ugasnila, je cesarska namestnija živinsko seimsko zanoro preklcala in dovolila, da se živinski seimi smejo zopet vršiti. Prvi živinski seim v Mariboru se je vršil že v sredo, dne 12. aprila. Na seim se sme prignati vse vrste goveje živine iz mariborskega, kakor tudi iz ptujskega okrajnega glavarstva. Tudi ptujski okraj je istotako proglašen kot neokužen. Lastnike živine se opozarja, da je treba za živino, ki je namenjena za mesarie, torej za klavno živino, prinesiti seboj klavno dovoljenje, ki se dobi potom občine na c. kr. okrajnem glavarstvu. A tudi za svinjske seime, ki se bodo odslej vršili vsa-

ko soboto, se sme pripeljati vse vrste svinj in sicer plemenske in klavne svinje iz prej omenjenih političnih okrajev. Glede izvoza klavnih svinj ni sedaj nobene zapreke več, dočim je izvoz plemene živine še vedno prepovedan.

Hudobna ženska. „Novine“ poročajo: Lacković Miha od 6-13. črnovojniškega bataljona poroča od žene nekega svojega tovariša. Nesrečnica je imela doma razmerje z drugimi in je hotela svoje dete zastrupiti. Zandarji so jo ravno odgnali, ko je prišel mož na dopust. Bil je celih 18 mesev na bojišču. Žena je hotela tudi moža na bojišču zastrupiti in mu je poslala po pošti zastrupljena jedila. Mož pa je že prej odšel na dopust, predno je zavitek došel na fronto. Da se jedila ne bi pokvarila, so jih tovariši pojedli. Vseh 12 mož, ki so jedli dotične jestvine, je pod groznimi mukami umrlo.

*** Cenjenim naročnikom** smo v pretečenem mescu po dopisnici naznanili, do kdaj imajo list plačan, ter jih prosili, da list plačajo za leto 1916 naprej, ker jim ga drugače ne moremo pošiljati. Nad polovico opominjanih je storilo svojo dolžnost. Nekaj pa je še vedno takih, ki še lista niso plačali naprej. Tem se bode list seveda ustavil. Današnja številka že smo ustavili vsem naročnikom, kojih imena se začnejo z začetnimi črkami abecednega reda A do S. Prihodni teden pridejo drugi na vrsto. Te zaostale naročnike še enkrat prosimo, naj še hitro storijo svojo dolžnost ter nam pošljejo nekaj naročnine naprej, da se list zopet začne pošiljati.

Dopisi.

*** Maribor.** Okrajno glavarstvo razglša: Prebiranje v letu 1898 rojenih črnovojnih zavezancev. Pregledovanje se vrši v Mariboru v Gambrinovi dvorani, Schillerjeva cesta, ter se prične vsakokrat ob 8. uri jutraj. Da se prebiranje more prirediti ob določeni uri, morajo občinski predstojniki črnovojne zavezanke svoje občine vsekakor že ob 7. uri jutraj pripeljati na izbirališče. Prebiranje se vrši: V nedeljo, dne 16. aprila 1916, za vse občine sodnega okraja Maribor levo dravsko obrežje. V ponedeljek, dne 17. aprila, za vse občine sodnega okraja Maribor desno dravsko obrežje. V torek, dne 18. aprila, za vse občine slovenjebistriškega sodnega okraja pri Kacu v Slov. Bistrici. V četrtek, dne 20. aprila, za vse občine sodnega okraja Sv. Lenart v Slov. gor. pri g. Aublu. Za vse one, kateri še niso bili pri prebiranju, se vrši naknadno pregledovanje ob vseh zgoraj navedenih dnevih. V smislu pozivnega razglašja N ni treba priti k prebiranju med drugimi onim, kateri najmanj od dne 1. januarja 1916 opravljajo črnovojniško službo ali sicer aktivno vojaško službo — tudi brez orožja — dokler so v tem razmerju. Črnovojni legitimacijski listi, ki jih je izdati na njih zahtevanje tujim in v občino pristojnim črnovojnim zavezancem, dajo pravico do proste vožnje po železnicah in sicer od prebivališča do prebiralnega kraja in nazaj. Da se te vožnje morejo nadzorovati in da se zabranijo morebitne zlorabe z upravičenostjo proste vožnje, se mora na črnovojne legitimacijske liste pred vsako vožnjo pritisniti pečat pri osebni blagajni železniškega urada izhodne postaje. Kjer je izvedljivo, naj se k izbiranju vpoklicani peljejo skupno pod vodstvom obč. predstojnika k pregledovanju in vsekakor tudi od izbiranja. Kdor se ne ravna po teh odredbah, se strogo kaznuje.

*** Studenci pri Mariboru.** V ponedeljek, dne 10. aprila, popoldne je tukaj umrla po daljši bolezni, sprevidena s sv. zakramenti, Jera Čeh, rojena Košar, soproga našega somišljenika veleposestnika g. Jož. Čeh, stara 66 let. Pogreb se je vršil v sredo, dne 12. aprila, ob obilni udeležbi na pokopališču v Studencih. Svetila pokojnici večna luč!

*** Slivnica pri Mariboru.** V Orehovi vasi je padel v noči od 2. na 3. aprila s kolarnice vojak Avg. Strmšek, ki se je nahajal doma na dopustu, in se ubil. Pred nedavnim časom se je na sličen način ponesrečil neki vojak pri graščini na Slivnici.

*** Ruška koč** se otvori letos izjemoma že o Velikonoči in bo tedaj tudi že oskrbovana. Oskrbištvo ostane v prejšnjih rokah. Ako bo mogoče, bo na velikonočno nedeljo pri Sv. Arehu služba božja.

*** Sv. Križ pri Mariboru.** Tukajšnja Kozjaška posojilnica ima na velikonočni ponedeljek, dne 24. aprila 1916, takoj po sv. maši, v posojilnični pisarni v župnišču svoj redni občni zbor z običajnim sporelom. Križevčani in sosedje, udeležite se tega občnega zbora prav mnogoštevilno, da zaslišite poročilo o poslovanju tega svojega domačega denarnega zavoda ter se ga tudi v bodoče še s tem večjo zaupljivostjo in ljubeznijo poslužujete!

*** Sv. Jurij ob Pesnici.** „Ali ste pri vas že vsi mrtvi, ali pa se vam predobro godi, da ni od vas ničesar brati v časniku?“ me je nedavno vprašal znanec iz bližnje župnije. Pa ti naj bo tu povedano, da ni, hvala Bogu in žalibog, ne eno in ne drugo res. A vojni čas nam nalaga delo in trpljenje, da se še sami sebi ne utegnemo potožiti. Delamo in obdelujemo polja in vinograde s pomočjo ruskih ujetnikov, ki so že skoro eno leto tu ter povečini v splošno zadovoljstvo pomagajo, kjer je le kak domač človek poleg. Drugače pa tudi med nami doma v resnici smrt zelo gospodari — letos je menda že 13 pokopanih — in je posebno čudno, da je med temi toliko števil takih, ki so bili naglo odpoklicani s tega sveta. Začetkom tega

mesca na Jur. hudo prečim, cerkveni kačim; lani smo pokopali brata Martina; pri hiši. **Učenci** bil en Rus-ujetnik; nedavno se je v hlevu ponoči zadušilo par volov; a sedaj, ko je čakala hči na konec voške, da bi se mogla poročiti in bi tako lažje gospodinjila, pa je v 9 dneh bila zdrava pa tudi že mrtva. N. v. m. p.! — V letošnji krasni spomladi dosedaj vse prav lepo kaže, tudi sadno drevje se hoče letos vse razcvetiti. Bog nadalje varuj nas doma, pa kmalu tudi pripelji domov naše drage!

* **St. Ilj** v Slov. gor. Vrlo Baumanovo hišo je tekom enega tedna dvakrat zaporedoma obiskala bela žena. Zadnjič smo poročali o smrti vdove Pivec in v torek, dne 11. aprila, je po daljši bolezni — jetiki — umrl zvest kletar Janez Bračko. Služil je od mladih nog pri Baumanovi hiši. Bil je v vsakem oziru zanesljiv služabnik. O njem velja govoriti božjega Odrešenika: „Ker si bil v malem zvest, Te bom čez veliko postavil.“

* **St. Ilj** v Slov. gor. Bralno društvo priredi na Belo nedeljo, dne 30. aprila, predstavo iger „Krčmar pri zvitem rogu“ in „Čevljar.“ Nastopijo mladeniči naše Marijine družbe.

* **Sv. Tomaž** pri Ormožu. Dne 19. marca je umrl Martin Obrar iz Pršetine v starosti 75 let. Bil je dolgo let lončar. Bolehal je že delj časa. Pogreb se je vršil 21. marca. N. v. m. p.!

* **Dornova** pri Ptuj. Dne 4. aprila je prišel 4-letni sinček posestnika Jurija Golob pod kola in je dobil tako težke poškodbe, da je že drugega dne umrl.

* **Sv. Lovrenc** na Dravskem polju. Ker je precej otrok zbolelo, je oblast dne 5. aprila na nedoločen čas šolo zaprla.

* **Sv. Florijan** pod Bočem. Dne 6. aprila so pokopali pri nas osemletno učenko Nežo Plavčak in 52-letno pridno in mirno ženo Marijo Železnik iz Zabinika. — Leto kaže zelo lepo. V vinogradu so nekateri opazili že grozd. — Ne vem, če bomo mogli vse polje pravočasno obdelati. Nekateri samo kupujejo in vozijo orehe v Rogatec, doma pa pravijo prosečim ženskam: „Pri vožnji zaslužim po 14 K.“

* **Zreče**. Po hišah, kamor „Slovenski Gospodar“ zahaja, je smrtna kosa pokosila: trudoljubnega lesotrzca Simona Marinšek, starega 77 let, 46letno gospodinjino-vdovo Marijo Kvas in 70letno Marijo Kropelj. N. v. m.!

* **Sv. Miklavž** nad Laškim. Dne 4. t. m. smo spremili k večnemu počitku najstarejšo ženo naše župnije, Heleno Žveplan. Rajna je dosegla visoko starost, namreč 89 let. Bila je usmiljenega srca do vseh, posebno pa do revežev. Premnogim je bila krstna in birmna botra. Želimo ji večni mir!

* **St. Ilj** pri Velenju. Dne 30. marca je umrl Florijan Jelen, p. d. Klemše. Bil je eden izmed najboljših župljanov. Umrl je v najboljši moški dobi kot žrtev jetike. Brat Aleks je pred 21 leti kot osmošolec umrl, prva žena Neža pred 11 leti, hčerka Mica pred 4 leti, vsi na jetiki. Florijan je zapustil pridno ženo in več malih otrok. Počivaj v miru, blagi mož!

Zadnje poročila dobi v četrtek, 13. aprila

Najnovejše avstrijsko uradno poročilo.

Dunaj, 12. aprila.

Uradno se razglša:

Rusko bojišče.

Niè novega.

Italijansko bojišče.

Na posameznih delih bojne črte se nadaljujejo živahni topovski boji. Pri Rivi na južnem Tirolskem je bil sovražnik, ki se je vgnezdil v nekaterih prednjih strelskih jarkih ter ob nekem obrambnem zidu južno od Sporonoe, zopet pregnan iz teh postojank. Italijanski napad je bil torej popolnoma odbit.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, podmaršal.

Najnovejše nemško uradno poročilo.

Berolin, 12. aprila.

Francosko bojišče.

Zahodno od Moze so Francozi zamen napadali naše črte severoizhodno od Avocourta: sicer pa so se omejili na delovanje svoje artilerije. Na izhodnem bregu so trije, po srditem ognju pripravljeni protinapadi na hrib Pfeifferücken prizadeli sovražniku velike izgube. Dvakrat se naskakujočim četam ni posrečilo premagati območja našega zapornega ognja. Tretji naval pa se je blizu naših zaprek v ognju na-

Siš strojnih pušk popolnoma ponesrečil. V Caillettegozdu smo po vstrajni brambi korakoma pridobili na ozemlju.

Rusko bojišče.

Pri Garbunovki severoizhodno od Dvinskoga so bili ruski nočni napadi od več stotnij odbiti.

Nov angleški poraz v Mezopotamiji.

V krvavi bitki dne 9. aprila t. l. pri mestu Fellahie ob levem bregu reke Tigris v Mezopotamiji so bili Angleži vnovič hudo poraženi. Bitka, ki je trajala celih šest ur, je stala Angleže čez 3000 mož mrtvih. Več sto Angležev je pa bilo ujetih.

Listnica uredništva.

F. Žmave: Hala! Le večkrat se ogasite. Vračamo pozdrave! — Črnovojniški delavec v Bran: Prosite večkrat za dopust pri svojem posestniku. Žena ali pa stariši pa naj napravijo pranje na okrajno glavarstvo. — Doi: Go podje sami ne željo takih pohval v listih. Raje dajte tudi v bočote po navbih odhajajočega voditelja. Pozdrave! — Zavrč: Na nepodpisane dopise se ne osramo. Vposlani anamki se vam vinete v uredništvo. — Stranice: Radi gabeia se obrnite na označeni naslov. Satiike dobite brezplačno. List imate plačan d. 1. maja 1916. Veseli nas, da tako pridno agitirate za naš list. Izkrene pozdrave! — Šardinje pri Ormožu: Če bi Vaš spis priobčili, bi ga državno pravištvo gotovo zaplenilo. Ako imate zanesljive podatke, se raje pritožite na okrajno glavarstvo. — Marenberg: Ni mož, kdor svoj nar. d. zastaji. Si venci moramo biti tudi v ten resnih časih naravno zavedni. Pošten Slovence ima vedno in povsod valjavo in tako bo tudi po vojski. Glavo po koncu!

* **Velikonočne razglednice.** V prodajalni tiskarne sv. Cirila v Mariboru se dobijo izvanredno krasne velikonočne razglednice.

* **Domači mlini.** Opozarjamo na inserat „Domači mlini“ T. Zdarsky.

* **Govori se**, da je za nakup varnih in priporočljivih sredstev kajamčeni dobitki (do 630.000 K) sedaj že radi tega najugodnejši čas, ker dobi vsak naročnik v srednjem slučaju 4000 francov popolnoma zastonj. — Opozarjamo na današnji tožbeni sklep „Srednjekovnega zastopstva“ v Ljubljani.

Loterijske številke.

Trst, dne 5. aprila 1916: 76 28 27 6 65
Dunaj, dne 8. aprila 1916: 26 21 24 79 85

Mala naznanila

Učenci sprejme takoj. Želje Zemlji krojač na Ročici, pošta Sv. Ana na Kremsbergu. 282

Iščem pridno dekle, katere bi bila kot dekla vajena vsega domačega dela. Imamo nekaj polja, kravo in prašiče. Treba je pa tudi edca dan v tednu prati posodo pomiti, ševlje osušiti in 2 sobi pospraviti. Plačilo 24 K mesečno in tudi s časoma več. Vpraša se pri M. Hauer, trgovina, Poljski, pri Litiji Krejnsko. 285

Pesetst, 5/4, oraov, 2 travnika. 3 nji, lep d. rasel gozd, zidana hiša z dvema sobama, 1 kuhinja, 3 obokane kleti, hlev za 2-3 krave, zidan in obokan, 8 bievki za avinje, se radi družinskih razmer prodaja. Cena 10.000 K. Jurij Eisenko Prožinska vas 22, župnija Tebarje pri Celju p. Štore. — Oddam tudi zdavega 4letnega dekla kabi poštini obitelji, ki je brez otrok, za svojega. 286

Učenci

dobrimi sprječevali išče Franc Genart trgovec, Ptuj. 283

Hlapca za poljedelja cela in en kravar se sprejmeta. Vpraša se pri dr. Schmidtscherje, Maribor, Koroska ul. 28. 240

Oskrbnica

boj v let b. za hišno gos. odinjstvo k 3 osebam, ki za v resnici popolnoma in dobro kuhati, oskrbovati perilo in vrt, zelo snažna modra in razumna, ki je že al žila v boljših hišah ter ima dob. v sprječevala, se sprejme pri poštenem uradu v Podčetrku proti mesečni plači 24 K in lepem ravnanju. 243

Učenci,

sa mešano trgovino z dobrimi sprječevali, sprejme takoj. Josip Čenel Sv. Peter pod Sv. Gorami, Spodnje Štaje vko. 214

Pridna kmetka delavna dekla 24 let stara želi službe na boljših kmetih. Naslov: J. Korošec p. Poljane št. 22 5. 154

Dekla, močna in zdrava katere ima tu li veselje do kuhe, se sprejme za „Ruško koč“ takoj Naslov „Ruška koč“ 117 Roče. 287

Potom Holtsche se bo pr dalo krog 5000 litr. v starega vina etalika 918. Licitacija se vrši 17. aprila 1916 ob 9. uri na Jarevinskem Vrhu, biš tier. 41. 284

Lepa hiša naprodaj na Spodnjem Šajerskem v trgu kjer je sodnja priprava je za trgovino ali penzionista, je z opako krila, in a 2 veliki 1 majhno, 2 podstrešni so 4, 2 kuhinji in v. pri h. š. Cena 5000 K. Kdor želi kupiti naj piše na naslov: Janez Krajec, poštno-ležšče Podsteda, Šaerko. Odaje ga bo izvedel natančne pogoje. 262

Trgovski sotrdu k, prodalka in učace se sprejmejo takoj v trgovno z mešanim blagom Martza Ogravec, Konjice. 263

reda se mala posistvo. V bližini Maribora, posestvo obstreče iz z dane hiše, kuhinje, hleva, stajne, ke a hleva, drvarnice in kleti, sad n sni a 1/2 ter 1/3, oraša sri golene nje se iz proste r ke prod a po prav nizki cen. Več pove Marija Veas v Mariboru, Sodnijska ulica 17 („Slavija“) 267

Sprejme se učenka 14—15 let stara pri g. Krajec Marija, šivilja Roče. 245

Kuharica, vreduje starosti, vajena vsakega dela, želi stopiti v službo tudi v kako župnišče. Vpraša na naslov: Alojz Jagodič, Sv. Peter na Medv. selu, p. Podplat. 247

Ženske lase

kupujem: M. Reibisch, Praga V nohrady Čslakovska 580.

D bra samostojna kuharica, kateta zna za domače in gostilne d bro kuhati, se sprejme pod do brimi pogoji pri Franc Seršen u v Ljutomeru. 241

Krepa učenci,

poštenih staričev, dobrih sprječevali se sprejme v maru aktarno in špecerjako trgovino Franc Seršena v Ljutomeru 241

„Solzna Avstrija.“

Kdor mi pošlje v kuvertu za 1 K in 0 v avstrijskih nezakaznih listih, ali pa denar po poštini nakaznici in pa svoj natančen naslov, pošljem mu takoj dvanajst krasnih bojnih pesmi, ki so še za razpolo go. Na dopisnice in sploh na brezplačna naročila se pa ne morem ozirati. Naročuje se pri Mat Belec pri Sv. Božjanki v Slov. gar, via Ptuj, Štajersko. 289

Organist (ceciljanec) in cerkovnik, oženjen želi spremeniti službo s 15. aprilom ali 1. majem. Naslov pove upravištvo pod „organist št. 233.“

Železniški upokojenec vdovec, 51 let star, z 2 otrokama, išče tam potom starejše gospodinjico ali vdovo z nekaj premožjem, radi šenitve. Dopisi se poslijo poslani na: Jurij Anžel, Maribor, Blumengasse 22.

Male posetstvo v kamniški ali breštinski legi, se išče v na kup. Dopisi pod navedbo cene na „Solzna lega“ št. 229 upravištvo Slov. Gospodarja.

Zidarji

za stalno in zimsko delo se sprejmejo za vojaške stavbe v Ljubljani. Sprejmejo se tudi

tesarji

za stalno delo. Za potovanje se potrebuje uradno izdani potni listi. Stavbenik Julij Glaser, Maribor-Mellinghof. — Kupi se tudi vsaki množina stavbenega in rezanege lesa po najboljših cenah 684

Kuharica, večša gospodinjstva in poljedelstva, želi primerne službe. Naslov pri upravištvo pod „Kuharica št. 259 (56)

Učenci

sprejme takoj Franjo Duchek svečar, Maribor Viktringhofgasse 92

Vila

novozidana z 8 sobami, 4 predsobe, 4 kuhinje a vodo. Veliki vrt v Mariboru Laski pogoji. Cena 28 tisoč kron. Več pove upravištvo pod „Vila 179.“

Kislo zelje, repo, krompir kupuje trgovina Poš Maribor, Koroska cesta 20.

Novozidana hiša,

davka pr. sta, na Tezni, s 5 sobami 4 kuhinje, parna kuhinja, studenec, lepa njiva. Cena 18000 kron. — Hiša brez njive, velik vrt, drugo vse, kakor pri prvi. Cena 9000 K. Tezno 22 pri gosp. Raunar. 173

Kdor hote

za svoj vinograd lepo, močno, dobrovkereninjeno, zdravo in sortirano cepljeno trjeje najboljših vrst, naj se oglasi nateno ali pisemno pri trtnidarku Francu Sladnjaku v Rotmazu p. Juršinci pri Ptuj. 170

Hiša

novozidana 2 nadstropna v mestu, še davka prosta, velik vrt, stanovanjski plačajo na leto 2832 kron, se prodaja pod lahimi plačilnimi pogoji za 30.000 K. Več v upravištvo pod „Hiša 30.000 Maribor.“ 190

Hiša

na voglu novozidana 2 nadstropna, a prodajalnica, v mestu, še davka prosta za stanarino se dobi na leto 2200 K. Lahki pogoji. Cena 52.000 K. Naslov v upravištvo pod „Davka prosta št. 191. Maribor.“

Dvanadstropna hiša s velikimi stanovanji v mestu, davka prosta nese na leto 3216 K, se prodaja. Lahki plačilni pogoji. Cena 40.000 K. Več pod „Hiša 192.“

Prodaj hišo v Guberju pri Celju pod jako ugodnimi pogoji. Pojasnila daje Jože Kuštomaj, posestnik v S. Jurju na juž. zeleznici. 156

!KAVA!

50% cenejša:

Amerikanška štedilna kava, vele-amerikanska, izdatna in štedilna 5 kg poskusna vreča K 1250 po povzetju. Pol kilogram vele-prima najfinjši čaj K 250. 50 komadov različnih lepih pohladals 1 K oddaja A. Šapira, eksport kave in čaja Tuzarbagdan 486, Opatko 276

Vam plačam, ako Vam karne očesa, bradavice, obličnane v trih dneih brez bolečin se izginejo s korezno vred 316. Načesomox. Lendek v gasarščaki na planini 1 K. 31. lončri 286, 6 lončkov 450. Kemenz, Ročice (Kaspa) i Postfisch 14. Qgr-eko. 492

„ADOL“

alpski zeliščni liniment.

Najboljše, bolečino utehujoče sredstvo za vse vrste bolezni.

Mestna lekarna „pri c. k. orlo“ 492

Friderik Prull,

okarzar v Mariboru, Glavni trg, zraven rožmarja.

Pozor kmetovalci!

Ne zamudite takojšnega nakupa zanesljivih in kaljivih semen, na primer: domače detelje, nemške detelje (lucerne), pese rumene in rudeče, trave, sploh vseh semen, kakor tudi vrtnih in cvetličnih od znane trvdke Mauthner, ki se dobijo pri domači trvdki

Ivan Ravnika, Celje.

Slovenjgoriški paromlin.

Naznanjam vsem svojim cenjenim mlinskim odjemalcem, da se v mojem paromlinu vsak čas pšenica, rž, ajda in kuzuza zamenja za moko. Kaniža pri Pesnici, dne 2. marca 1916.

Veselošpovostvom

Fr. Ehrlich, paromlinar.

227

Vsako množino kuhinjskih in mesarskih **kosti** kupi po najboljših cenah trgovina F. Confidenti, Zavodna, Celje.

211

Kupim

semenski krompir v malih in velikih množinah. Ponudbe se prosijo takoj na naslov Fritz Schoeiter, St. Mihael, Gornji Štajer.

249

Domači mlini.

Najboljše se kuzuza in druge žitne vrste izrabijo kot krmilo, ako kuzuza (žito) zdrobljena pride v želodce živali. To dejstvo je mnogim poljedelcem še vse premalo, ali pa celo nič znano. Pribito je in prei kušnje so dokazale, da n. pr. pri krmiljenju konj s kuzuza, ovsem itd. čisto do 20% (v mnogih slučajih še več) krme ostane neprebavljene, torej gre v izgubo. Najboljše sredstvo, da se krmilna zrna popolnoma podvržejo prebavi, obstoji edino v tem, da se zrna umetno zdrobijo in sicer je to vse eno, ali so ta zrna rabijo za krmilo konj itd. perotnine ali rib.

Mlenje ali drobljenje žitnih zrn se lahko izvrši v vsakem najmanjšem gospodinjstvu z uporabo ročnega mlina (žrml) »Ideal« kateri bi naj ne manjkalo v nobenem gospodinjstvu. Številna priznanja o tem izbornem stroju imam na razpolago in lahko z vso gotovostjo rečem:

»Ta majhen stroj pomaga v gospodinjstvu varčevati kakor nobena druga stvar!«

Moka (zdrob), ki ga napravi ta majhen domači mlin, je izborna pripravna tudi za domač kruh (po načinu župnika Kneippa, »Graham kruh« imenovan.)

Cena K 22 za 1 komad z zavojem vred. Razpošilja na vse strani tovarniški zastopnik Teodor Zdarsky, Maribor, Tegetthofova ulica 57.

226

Ako naročite

in to nemudoma storite,

1. srečko avstrijskega Rdečega križa

2. srečko ognjskega Rdečega križa

3. srečko budimpoštanske bazilike

4. dobitni list 3% zemlj. srečk iz l. 1880

5. dobitni list 4% ognjske hip. srečk iz l. 1884

Mesečni obrok za vseh pet srečk ozir. dobitnih listov samo 5 kron

12 žrebanih vsako leto, glavni dobitki 630.000 K

dobite igralno pravico do dobitkov ene turške srečke v znesku do

4000 frankov popolnoma zastonj.

Pojasnila in igralni načrt pošilja brezplačno

484

— Srečkovno zastopstvo 15, Ljubljana —

!Vojno zavarovanje!

Kako preskrbi vojak svojce?

S sklenitvijo vojnega zavarovanja za dobo 1 leta brez vsakere zdravniške preiskave. — To zavarovanje velja za vsak slučaj smrti tekom leta, tedaj tudi za smrt v vojni ali na posledicah taiste. — Če se vojak že nahaja na bojnem polju, sklene lahko zavarovanje od tam ali ga pa tudi brez njegove vednosti lahko zavarujejo svojci. — (žena starši itd.)

Odrezek izpolnite ter ga pošljite na Generalni zastop ces. kr. priv. zavarovalne družbe **Avstrijski Feniks v Ljubljani, Sodna ulica 1.** Brez, da bi se kaj obvezali, dobite takoj brezplačni odgovor. 222.

Odrezek.

1. Ime in naslov
2. Leto rojstva
3. Vojaško razmerje (če nadomestni rezervist ali črnovojnik)
4. Koliko plačam za eno leto vojno zavarovanje od 1000 K zavarovane glavnice?

C. kr. priv.

Vzajemna zavarovalnica zoper ogenj v Gradcu.

Št. 2000.

Razglas.

Po § 92 družt. pravil se bo za naše ude vršil

društveni občni zbor

v ponedeljek dne 15. maja 1916 ob 10. uri dopoldne v sejni dvorani našega zavoda v Gradcu, Gosposka ulica 18 20.

Vsak društveni odposlanec dobi za to zborovanje posebno pismo vabilo.

DNEVNIRED:

1. Računsko poročilo z računskim zaključkom za 87. upravno leto 1914.
2. Poročilo računskih revizorjev o pregledovanju letnega računa za l. 1915.
3. Proračun za upravno leto 1916.
4. Poročilo o cesarski naredbi z dne 22. novembra 1915 drž. zak. št. 343 radi upeljave predpisov o zavarovalnem redu, nadalje poročilo glede odredbe potrebnih sprememb društvenih pravil.
5. Podaljšanje poslovne dobe sedanjih društvenih odposlancev za eno nadaljno leto.
6. Volitev enega upravnega svetnika z enoletno poslovno dobo.
7. Volitev treh računskih pregledovalcev in enega nadomestnega revizorja.

Gradec, dne 9. aprila 1916.

Upravni svet.

Ponatis se ne plačuje.

248

Št. 8056/II. 860/1916.

RAZGLAS.

Na deželni sadjarski in vinarski šoli v Mariboru se odda z začetkom šolskega l. 1916/1917 več deželnih prostih mest.

Prošnjiki za eno teh prostih mest morajo biti na Štajersko pristojni in najmanj 16 let stari. Svoje neoklevane, na štaj. deželni odbor naslovljene prošnje, ki morajo biti opremljene s krstnim in domovinskim listom, spričevalom o stavljenju koz, navednim in šolskim odpustnim spričevalom, morajo vložiti najpozneje do 15. julija 1916 osebno pri ravnateljstvu deželne sadjarske in vinarske šole v Mariboru.

Prošnjiki, ki imajo pravice do deželnih prostih mest, se morajo s pravnomočnim reverzom obvezati, da bodo potem, ko dokončajo vinarsko šolo in po eventualnem dokončanju vojaške službe skozi 3 leta na Štajerskem ostali v službi poljedelstva ali pa tekom tega časa v službi izven dežele plačajo v deželno blagajno pri ravnateljstvu te šole 200 K.

Plačujoči tenci, t.j. taki, ki učne in oskrbovalne stroške v znesku 448 K plačajo, p. ošnjiški za okrajne stipendije ali drugih korporacij in mest kakor tudi praktikanti, morajo tudi pri podpisnem ravnateljstvu do določene dobe vložiti prošnje za sprejem in morajo tudi doprinesiti označene listine. Predstaviti se morajo osebno pri ravnateljstvu zavoda, kjer dobijo natančnejših podatkov.

Plačujoči gojenci ne rabijo spričevala o ubožnosti.

Gradec, 31. marca 1916.

5 K

Od štaj. dež. odbora.

Proti nalezenju

se moramo sedaj tem bolj varovati, ker sedaj različne kužne bolezni, kakor škrlatica, ošpica, koze, kolera, tifus, s povečano silo nastopajo. Raditega

rabimo

povsod, kjer se take bolezni pojavijo, dobro razkuževalno sredstvo, ki mora v vsakem gospodinjstvu biti za potrebo na razpolago. Najbolj prijubljeno razkuževalno sredstvo sedanjosti je neoporekljivo glasom preiskav zavodov prof. Löffler, Liebreich, Proskauer, di Vestea, Vas, Pfeiffer, Vertun, Pertik itd. sredstvo

Lysoform

katero nima zopernega dahu, je nestrupno in ceno ter se dobi v vsaki lekarni ali drožeriji v originalnih steklenicah (zelena steklenica) za ceno 1 K. Uspeh Lysoforma je sigurn in točen, rad česar se od vseh zdravil kov za razkuženja na bolniški postelji, za umivanje ran, tvorov anti-septičnih obvez in za irigacije toplo priporoča.

Lysoform-milo

je fino, milo, čisto toaletno milo, katero vsebuje Lysoform in deluje antiseptično. Lysoform se lahko rabi za najbolj občutno kožo, in celo pri otrocih in dojenčkih. To sredstvo napravi kožo mehko in prožno in ima izvanredno aromatičen duh. En prikus zadostuje in Vi boste vedno rabili to izborno milo, ki je le na prvi pogled drago, v rabi pa je zelo ekonomično, ker milo zelo dolgo vstraja 1 komad stane 1-60.

Pfefferminz-Lysoform

je močna antiseptična ustna voda, ki usmi dah takoj in sigurno odpravi ter dela zobe bele in jih konsevirira (ohrani). Rabi se lahko po naročilih zdravnikov tudi za vratne nehode, kašelj in prehlajenje kot vodo za izgrgljanje grla. Za kozarec vode zadostuje nekaj kapljic. Originalna steklenica stane 1 K 60 v in se dobi v vsaki lekarni in drožeriji. Interesantno knjigo z naslovom: „Zdravje in desinfekcija“ pošilja na željo zastop in franko kemik Hubmann, referent Lysoformdelavnice Dunaj, XX, Petraschgasse 4.

Dr. Keleti & Murányi

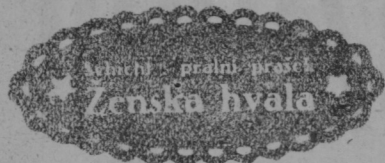
Lysoform-delavnice, kemične tovarne v Upestu

2 M. c.

Manufakturno trgovino J. FAULAND v Ptuj senajbolj priporoča.

Schicht-Perilo — Bojno-Perilo.

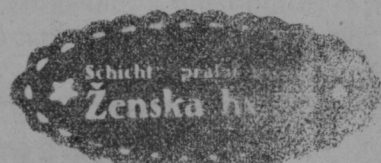
Cenejši in najboljši način pranja:

Dobiva se povsodi!

Zamoči perilo nekoliko ura ali preko noči s pralnim praškom „Zenska hvala“. Peri tedaj daljše kakor običajno. Samo malo mila — najboljša Schichtovo milo znamka „Jelen“ — se je potrebno, da se najlepše perilo dobi.

Priščeđuje posel, čas, denar in milo.

Dobiva se povsodi!

Onimol je najboljša sredstvo za čiščenje rok, v kuhinji in v hiši.

Spodnještajerska ljudska posojilnica v Mariboru,

reg. zadr. z neom. zavezo, vabi na svoj

8. redni občni zbor

v ponedeljek dne 1. majnika 1916 ob 10. uri dopoldne v posojilniških prostorih, Stolna ulica št. 6.

DNEVNI RED:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Odobritev rač. zaključka za l. 1915.
4. Razdelitev čistega dobička.
5. Volitev treh članov načelstva, katerim je potekla poslovna doba v smislu § 17 združnih pravil.
6. Volitev nadzorstva.
7. Slučajnosti.

Ako bi ob zgorej določeni uri občni zbor ne bil, sklepčen se vrši v smislu §. 33 združnih pravil eno uro pozneje v istih prostorih drug občni zbor, ki sklepa veljavno ne glede na število navzočih članov.

V Mariboru, dne 10. aprila 1916.

Načelstvo.

VABILO NA

Vredni občni zbor

Posojilnice v Slovenski Bistrici

reg. zadruga z neom. zavezo.

ki se vrši v sredo dne 26. aprila 1916 t. l. popoldne ob 2. uri v posojilnični uradnici »Hotel Austria« v Slovenski Bistrici.

DNEVNI RED:

1. Precitanje zapisnika zadnjega občnega zbora.
2. Poročilo načelstva in nadzorstva.
3. Odobrenje letnega računa.
4. Poročilo o izvršeni reviziji.
5. Slučajnosti.

Slov. Bistrica, dne 6. aprila 1916.

Načelstvo.

Jožef Čeh, hišni posestnik in lastnik veleposeda, naznanja v svojem in v imenu svoje hčerke Marije Kolnik, roj. Čeh in svojega vnuka Maksa Kolnik, svojih svakinj Marije Andražič in Alojzije Slana ter vseh ostalih sorodnikov vsem součestnim prijateljem in znancem pretresljivo vest o smrti svoje iskreno ljubljene, nepozabne soproge, oziroma matere in stare matere, sestre, svakinje in tete, gospe

Jere Čeh, roj. Košar,

katera je v ponedeljek, dne 10. aprila 1916 ob 1/2 4. uri popoldne po daljši bolezni, previdena s sv. zakramenti za umirajoči v 66. letu svoje starosti mirno v Gospodu zaspala.

Telesni ostanki predrage rajne so se v sredo dne 12. t. m. ob 4. uri popoldne v hiši žalosti, Studenci, Okrajna cesta št. 6, slovesno blagoslovili in se potem položili na studenškem pokopališču v družinski grobnici k večjemu počitku.

Sv. maša zadušnica se je brala v četrtek dne 13. t. m. ob 10. uri dopoldne v župni cerkvi Sv. Magda'ene v Mariboru.

Studenci pri Mariboru, dne 13. aprila 1916.

Vabilo

na redni občni zbor

Okrajne posojilnice v Ormožu,

ki se bo vršil

v sredo, dne 26. aprila 1916 ob 10. uri predpoldne v prostorih Okrajne posojilnice.

DNEVNI RED:

1. Poročilo o izvršeni reviziji.
2. Poročilo načelstva.
3. Poročilo nadzorstva o letnem računu.
4. Odobrenje letnega računa.
5. Sklepanje o uporabi čistega dobička.
6. Volitev jednega uda nadzorstva.
7. Razni predlogi.

Pripomba: Ako bi ob zgoraj določeni uri ne prišlo zadostno število združnikov, da bi bil občni zbor sklepčen, se vrši ob 2. uri popoldne v smislu § 32 pravil drugi občni zbor, ki je sklepčen pri vsakem številu članov.

Načelstvo.

Kostanjev les kupuje

proti gotovini tvrdka Vinko Vabič, Žalec pri Celju. Obvezne ponudbe za oddajo do konca jul. ja za cele vagone z navedbo postaje, kjer se blago naklada in cene za 100 kg vposlati takoj.

252

Opr. štev. A I 19/16/17.

Prostovoljna sodna dražba nepremičnin.

Pri c. kr. okrajnem sodišču v Celju, oddelek I je po prošnji dedičev po dne 17. jan. 1916 umrlem Leonu Storman na prodaj po javni dražbi lepe arondirano zemljišče vl. št. 173 k. o. St. Pongrac, obstoječe iz hiše št. 48, rjiv v izmeri 46 a 01 m² travnikov v izmeri 1 ha 39 a 24 m² in gozda v izmeri 1 ha 55 a 63 m². Z zemljiščem se prodaja kot pritklina tudi ena stiskalnica. Izklicna cena je 4000 K. Vadija bo treba položiti 400 K.

Dražba se bo vršila dne 16. aprila 1916 popoldne ob 3. uri na licu mesta v St. Pongracu št. 48.

Ponudbe pod izklicno ceno se ne sprejmejo. Dražbeno izkupilo je položiti pri sodnji.

Dražbene pogoje je mogoče vpogledati pri c. kr. okrajni sodnji v Celju v sobi št. 13.

C. kr. okrajno sodišče Celje oddelek I, dne 2. aprila 1916.

246

100l domače pijače

zavezujoče, slastne in lepe gaste se lahko vsakdo sam napravi v majhnih stroški. V zalogi so: ananas, jabolčnik, grenadina, malinovec, katal hrastovec, poprovi metavec, marančevac, prvenčevac, vianjevec, Neuspeh izključen. Za domačo pijačo se lahko pije polti hladna, pozimi tudi vroča namesto ruma in šganja. Sestavine s natančnim navodilom stanejo K 4.50 franko po povzetju. Na pet takih porcij dam eno zastoj. Za ekonomije, tvornice, redja gospodarske, delavnice itd., neprecenljive vrednosti, kar to darilo svetli in ne optani in njegova delavnostnost niti ne trpi.

Jan. Grolich, Engel-Drogerie Brno 637, Moravsko

„Sveta in dobra je misel moliti za mrtve.“ (II. Mak. 12, 46.) Zato naznanjamo vsem prijateljem in znancem žalostno vest, da je naš brat, prečastiti gospod

Ivan Markošek,

c. kr. profesor veronauka na realki v Mariboru,

dne 11. aprila 1916 ob 3. uri zjutraj po kratki pa mučni bolezni, previden s sv. zakramenti, globoko vdan v voljo božjo, mirno v Gospodu zaspal.

Telesni ostanki preblagega pokojnika se bodo v četrtek, dne 13. aprila ob 1/2 3. uri popoldne pri hiši žalosti Koroška cesta štev. 7 slovesno blagoslovili in na mestno-župnijskem pokopališču na Tezni položili k zadnjemu počitku.

Sv. maša zadušnica bo v petek dne 14. aprila ob 10. uri zjutraj v stolnici v Mariboru.

Maribor, dne 11. aprila 1916.

Marilja Adamčič roj. Markošek, Antonija Markošek, sestri.

253